Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 60 (7060)
МАРТЫН 12
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

МАЛША ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮҮСХЭЛЫЕ ХАЛУУНААР ДЭМЖЭХЭ

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэд... тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые ороной бүхы ажалшадтай хамта залуушуул мүн лэ угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Тэдэнэр ...шын мэтэ хүдөө тосхонуудта ошохо хүсэлэнтэй ...йһан тухайгаа үнэн зүрхэнһөө мэдүүлбэд. Ма... республика дээрэ абажа үзэхэдэ, городууд ...ой аймагуудай центрнүүдһээ ажаллажа бай... 700 гаран комсомолецууд һайн дураа... колхозуудта ошоод, малажал дээрэ хүдэлмэрил... хилбэ. Гол түлэб малажал эрхилдэг манай рес...ликын эрхэ байдалда залуу патриодуудай энэ ...сэл угаа ехэ удхашанартай, һайшаалтай гэшэ. ...арынь олохон колхозуудай малажалай кадрнуу... дутуу дээрэһээ хүдэлмэридөө ехээр диилдэдэг, ...газа адуу малаа һайн харуулһаар, үбһэ тэжээлээр ...сэд хангадаггүй, эсэстээ мяха, һү, ноoһо ба бусад ...уктнуудые үшөөл багаар абадаг байна.

...бһын таба—зургаан жэл соо малажалай гол ...дуктнуудые үйлэдбэрилгэ хоёр—хоёрһоо үлүү да... ехэ болгохо гэһэн зорилго партиин ЦК-гэй ян...ска Пленум табиба. Энээниие амжалтатайгаар ...гэхын тулада манай колхозууд МТС-үүд бо... совхозууд өөһэдтэө бии байгаа бүхы арга бо...жонуудые ба резервнүүдые, нютагай эрхэ байдал... хараада абалсажа, үргэн ниитэ колхознигууд..., механизаторнуудай хабаадалгатайгаар бодото ...жээ-ябуулгануудые зохёожо байна. Энэ хэрэгтэ ...агуудтахи партийна, советскэ органууд, хүдөө ...ахын мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр туһална.

Колхознигууд болон механизаторнууд имагтал ...ра түсэб зохёоһоороо хизаарлангүй, мүн тэрэ... хэрэг дээрэ дүүргэхэ талаар үнэтэ дурадхал...уудые оруулна, эдэбхи үүсхэл гаргана. Тии... шэнэ уялгануудые абажа, социалистическэ ...рысөөндэ оролсогшодой тоонь улам бүри оло...оо байна. Хүдөө ажахые улам дэбжэхын, тэ...тоодо адуу малаа үшөө олошоруулха, тэдэнэй ...шэмэ бүри ехээр абахын түлөө хүсэтэйгээр ...гэржэ байгаа мүрысөөндэ түбхын түрүүн ком...ол комсомолецууд эдэбхитэйгээр оролсо... Энэ талаар Зэдын аймагай залуу малшадай ...м тон ехэ һайшаалтай байна. Тэдэнэр энэ жэл... зүүн үхэрэй бүриһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурь... зүүн үхэрэй бүриһөө—90-һээ үсөөн бэшэ тугал, эхэ ... бүриһөө 12-һоо үсөөн бэшэ поршоонхо абажа ...лүүлхэ, мүн һү һаалга, ноoһо хайшалалгые ...лүүлхэ, барилгын модо ба шулуу бэлэдхэхэ, ...жалай байрануудые болон силосно түхеэрэл...дые бариха гэһэн уялгануудые абаа. Тиихэ зуу... эдынхид Сэлэнгын аймагай залуу малшадые ...алистическэ мүрысөөндэ уриба. КПСС-эй обко... бюро Зэдын залуушуулай энэ үүсхэлые һай...агаад, тэрэниие али болохоор дэмжэхэ, за...ушуулай дунда КПСС-эй ЦК-гэй январска Пле... шиидхэбэринүүдые, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хан... үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ, ку... ургуулха залуушуулай звенонуудые, барил... бригаданууды е, комсомольско-залуушуулай ...гаданууды е, фермэнүүдые, гүүртэнүүдые болон ...ануудые бии болгохо хэрэгтэнь комсомольско ...анизацинуудта туһалха, КПСС-эй ЦК-гэй ян...ска Пленумээр табигдаһан зорилгонуудые бэе...лхын түлөө залуушуул болон комсомолецуудай ...да мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ ВЛКСМ-... Обкомые, КПСС-эй айкомууд болон партийна ... организациин секретарьнуудые уялгалаа.

Зэдынхидэй энэ үүсхэлые хаа хаанагүй халуу...ар дэмжэжэ, колхоз, аймаг хоорондын залуу...улай мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала. ...өөр, мүрысөө эмхидхэхэдээ гансал уялгануудые ...уулгаар хизаарлаха бэшэ, харин тэрэнэй дүүр...тые заатагүй хангаха, түрүүшүүлэй дүй дүршэ...е үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, гээгдэгшэдтэ али боло...ор туһалха хэрэгтэй. Социалистическэ мүрысөөнэй ...сые тогтоогдомол болзортонь дам дамаа шалгал...та эмхидхэхэ, тэрэнэй дүнгүүдые хамтын суглаа...уд дээрэ үргэнөөр хөөрэлдэхэ, газетэнүүдтэ, «Дай...хы хуудаһануудта», показателиин доскада бэ...э шухала.

Мүнөө үедэ республикын колхозууд хабарай та...гада бэлэдхэжэ, малай үбэлжэлгые үнгэргэжэ, ...шүүдые олоор абажа байна. Эдэ харюусалгатай ...лмэринүүдтэ ябажа байгшад барандаа шахуу ...алистическэ уялгануудые абанхай. Зүгөөр, тэ...эй энэ уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһан ...айнь зарим колхозуудай, МТС-үүдэй партийна, ...комольско организацинууд хүсэд мэдэдэггүй, ...хын түлөө оролдодогшьегүй, социалистическэ ...рысөөе бодото хүтэлбэреэр хангадаггүй байха юм. ...рэнэй эсэстэ зарим ушарта колхознигууд аба... уялгануудтаа харюусалгагүйгөөр хандадаг ...ха юм. Эгээл иимэ баримта Мухаршэбэрэй ай...гай хэдэ хэдэн колхозуудаар үзэгдэнэ. Тэндэхи ...ам колхозуудта малажалайнь байдал тон хан...тагүй, шэнэ түлнүүд хоролтодо ороно, хурьга... болон тугалнуудые түрүү арга дүршэлөөр түл...хэ заабаринууд хазагайруулагдана. Мүн иимэ ...дал ондоошье аймагуудта үзэгдэнэ.

Саашадаа социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэ...дэ эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй. Зэдынхидэй ...сэлээр социалистическэ мүрысөөн мүнөө гансал ...лушуулай дунда бэшэ, мүн бүхы колхознигуудай ...анизаторнуудай дунда улам хүсэтэйгөөр дэл...жэ байһаниинь мэдээжэ. Аймагуудай партийна, ...ветскэ, комсомольско организацинуудай зорилго ...б гэхэдэ, энэ мүрысөөе үдэр бүри хүтэлбэрилжэ, ...партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые ...үүргэлгэдэ бүхы колхознигууд, МТС, сов...зуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсые элсүүлхэ яба...л болоно. Мүнөө үедэ городуудай, аймагуудай ...трнүүдһээ залуушуул олоороо хүдөө гаража ...йна. Тэдэнэрые социалистическэ мүрысөөндэ, ...тын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, ...дава, хэрэгтэй бүхы юумэнүүдээрнь хангаха шуха...а.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые ...үүлэн таряа талха элбэгээр ургуулхын, мал...жалһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө социали...стическэ мүрысөө бүри хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэе.

Хүдөө ажахые түсэблэдэг мүнөөнэй ёһые хубилгаха тухай

КПСС-эй Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол

1955 оной мартын 9

СССР-эй Госплан, СССР-эй хүдөө ажахын министерство ба Бэлэдхэлэй министерство хүдөө ажахые түсэблэлгын практикада горьтой алдуу, дутуунуудые гаргаһан байна гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Хүдөө ажахые түсэблэхэдөө тэрэнээ үлүүсэ ехээр централизацилха, колхозуудта, МТС ба совхозуудта түсэб хүргэхэдөө угаа олон показательнуудые тогтоохо хэрэгынь угтаа үгы байгаа. Хүдөө ажахын элдэб зүйлэй продукцяар гүрэниие хангахын тулада бүхы культурануудаар тарилгын түсэбые аяар центрһээ колхозууд ба совхозуудта хүргэһэнэй, бүхы түрэлэй адууһа мал, тэрээнэй тоо толгойе түсэблэһэнэй огто хэрэггүй юм, тиимэ юумэ хэхэдээ ажахыгаа үлэмжэ зүбөөр, ашаг туһатайгаар эрхилхэ үүсхэл гаргаха арга боломжые колхозууд ба совхозуудта олгохогүй байна.

Ямар культурануудые хэды шэнээгээр тариха хэрэгтэйб, ямар түрэлэй хэды шэнээн мал колхоздо байха ёһотойб гэжэ дууһан тодорхойлһон түсэбүүд колхозуудта энээнэй урда тээ хүргэгдэдэг байгаа, тиигээд иимэ ёһоор түсэблэхэ гээшэ ажахые буруу мүрөөр эрхилхэ ябадалда олон ушарта хүргэдэг байгаа. Тарилгын талмайе нэгэ адляар түсэблэдэг ушар хүдөө ажахын культурануудые буруугаар хубаарилан тариха ябадалда хүргэдэг байба. Иимэ буруугаар хубаарилан тарилга колхозуудай экономическа ба хүрһэнэй-уларилай эрхэ байдалда, хүдөө ажахые эрхилхэдээ тэдэнэй олоһон дүй дүршэлдэ, газартаряаланда тохонижоһон культурада таарадаггүй, хүдөө ажахын культурануудай валовой суглуулгые ехэдхэлгэдэ туһалдаггүй байгаа. Иимэ түсэблэлгэ хадаа ниитын малажалые үлэмжэ зүбөөр эрхилхэ, мяха, һү, үндэгэ, ноoһо ба бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ арга боломжые колхозуудта мүн лэ олгодоггүй байгаа. Эдэ бүгэдэ болбол колхозууд ба МТС-үүдэй үүсхэл эдэбхиие баридаг, хүдөө ажалые хүгжөөхын түлөө тэдээнэй харюусалгые, хүсэл эрмэлзэлгые һуларуулдаг, колхоздо үгтэһэн газар дээрэһээ продукци ехээр абахые урмашуулдаггүй, олзо доход колхозуудай ехээр абаха боломжыень бага болгодог байгаа. Ороной урда районуудай, илангаяа Украинын хүдэлмэрилэгшэд олон жэлэйнгээ ажалай дүй дүршэл дээрэһээ абажа, тэндэмнай намарай шэниисэ тарихада таарамжатай гэжэ лаблан мэдүүлдэг байбашьень, тэдэ районуудта хабарай шэниисэ тариха гэжэ баадхагдадаг байгаа. Энээниие зүбхэн лэ буруу түсэблэлгын хойшолонгоор, юумэ бүхэниие дээрэһээ баадхан захирха гэжэ СССР-эй Госпланай ба СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын оролдодог байһанаар тайлбарилжа болоно. Мүн баһа Сибириин, Уралай ба Казахстанай хүдэлмэрилэгшэдэй арсадаг байбашьень, хабарай таряанда орходоо энэ зонодо намарай таряанай һураггүй багаар ургаса үгэдэг байбашьень, тэдэ районуудта намарай культурануудые тариха гэжэ түсэблэгдэдэг байгаа.

Кукуруза болбол ороoһо таряа бүри ехээр тарижа ургуулха, малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха эшэ үндэһэнь байһан туладаа тон үнэтэй зүйл байбашьень, ехэ ургаса үгэдэг энэ культурын тарилга һүүлэй саг хүрэтэр зүбхэн лэ урда областьнууд ба республикануудта түсэблэгдэдэг аад, ороной бэшэ нютагуудта түсэблэгдэдэггүй байгаа. Тиигээд, кукурузые ороной бүхы зононуудта ургуулжа болохо гэһэн эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй баталамжанууд хүсэд бии хаям.

Литвада, Латвида ба Эстониин таряашад хэдэн арбаад жэлэй турша соо гахайнуудые беконноор шахажа таргалуулдаг зантай, тиигэжэ ехэ дүй дүршэлтэй болоһониинь, тэжээлэй зохид һайн-база бии болгоһониинь мэдээжэ. Тиибэшье, түсэблэлгын ба хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэрилэгшэд гахайнуудые ехэ тарганаар, тарганшагаар шахагты гэжэ Прибалтикын колхозуудые ба совхозуудые тон ехээр баадхадаг байһан юм.

Бэлшээреэр дутамаг город шадарай районуудта колхозууд ба колхознигууд һүнэй мал ба гахай үсхөө һаань гүрэндэ туһатай байха һэн гэжэ бүгэдэндэ эли байха зэргэтэй. Гэбэшье, эдэ районуудай колхозууд ба совхозуудта хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха гэһэн ямаршье үндэһэгүй даалгабари жэл бүри тогтоогдодог байгаа. Тиигэжэ байтараа бэлшээриин угаа ехэ газартай Казахстанай, Сибириин, Дунда Азиин колхозуудта, совхозуудта нарин ба нарибтар ноoһотой хони үсхэлгын таарамжатай арга боломжонууд малажалые хүгжөөлгын түсэбүүд дотор хүсэд хараанда абтадаггүй байгаа.

СССР-эй Госплан ба СССР-эй Хүдөө ажахын министерство хүдөө ажахые хүгжөөлгын түсэбүүд дотор хэрэггүй жэжэ мүжэ юумэ оруулдаг байһан аад лэ, харин хүдөө ажахын элдэб продуктнуудаар ороной энэ тэрэ зононуудай эрилтэнүүдые хангаха мэтын, шухала асуудалнуудые шэнжэлэн табидаггүй, тэдэ продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралые энээндэ хандуулдаггүй байгаа. Дальна Востогой районуудта хартаабхын ба овощной культурануудай ехэ ургаса абахын, тэрэшэлэн малажалые хүгжөөхын тулада бүхы арга боломжонууд бии юм. Тиигэбэшье, Дальна Востогой городууд ба промышленна предприятинуудые хартаабхаар, овощоор ба малажалай продуктнуудаар ороной бусад районуудһаа эдэ продуктнуудые асаржа хангаха гэжэ түсэблэгдэдэг байгаа.

МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэринүүдые угаа олон зүйлөөр хэхэ гэжэ арадай ажахын түсэб дотор аяар центрһээ тогтоохо гээшэ тон буруу байһан юм. Нютаг нютагай эрхэ байдалда хүдөө ажахын культурануудай ехэ ургаса абалгада үнэхөөрөө хэрэгтэй, эгээл тэдэ тракторна хүдэлмэринүүдые тодорхойлходонь МТС-үүдэй директорнүүдэй ба мэргэжэлтэдэй, тэрэшэлэн колхозуудай правленинүүдэй үүсхэл гаргалгадань энэнь һаад хэдэг байгаа.

Хүдөө ажахые түсэблэлгын мүнөөнэй ёһо гурим заатагүй иимэ байһанайншье хэрэггүй һэн гэжэ, гүрэнэйшье интересүүд, колхозууд болон колхознигуудайшье интересүүд дээрэһээ энэнь абтаагүй гэжэ эдэ бүгэдэ дахин баталан харуулна. Иимэ хойрог, эхи захагүй ехэ, бодото ажабайдалһаа таһаранги түсэблэлгын байхада гол юумэн — хүдөө ажахын продуктнуудаар оронойнгоо эрилтые хангаха зэргээрнь колхозууд болон совхозуудһаа товарна продукци абалгые түсэблэхэ шухала байһан ушар хараада абтадаггүй байгаа.

КПСС-эй ЦК ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет колхозуудта шэнэ ёһоной түсэблэлгэ бии болгохо шухала гэжэ тоолоно. Тэрэ түсэблэлгэ дотор гол шухала зүйл юун болохоб гэхэдэ, товарна продукциин хэмжээн болохо байна. Хүдөө ажал хадаа МТС-үүдтэй хамта сэхэ колхозуудта, мүн совхозуудта түсэблэгдэжэ эхилхэ, тиигээд эдлүүриин газарые эрхимээр хэрэглэхээр хараалагдан тэрэ түсэб зохёогдохо ёһотой. Гэхэтэй хамта, таригдаһан али нэгэн культурын тоогоор бэшэ, һүрэг малай тоогоор бэшэ, харин ороoһо, хартаабха, овощь ба таряанажалай бусад продуктнууд хэды центнер абтааб, мяха, һү, ноoһо ба малажалай бусад продуктнууд хэды центнер абтааб гэжэ, тэрэнэйнь тоогоор түсэблэлгэ ба бүридхэл хэгдэхэ байна.

Колхозууд болбол уялгата тушаалгын, натура түлбэриин ба худалдалгын ёһоор хүдөө ажахынгаа продукциин заримхан хубиие гүрэндэ тушаадаг, харин тэрээнэй нилээд ехэ хубинь колхозуудай мэдэлдэ үлэдэг байна. Энээниие хараада абахада, түсэблэлгын шэнэ гурим колхозно үйлэдбэриин резервнүүдые хэрэглэхэ талаар ажахын үүсхэл гаргахада колхозуудта ехэ арга боломжонуудые олгохо байна.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ колхознигуудай, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлхэдэ, эдлүүриин газар дээрэһээ колхоз ба совхоз бүхэнэй продукци бүри ехээр абадаг болоходонь, гүрэндэ, тиимэһээ бүхы советскэ арадта хэрэгтэй болохо зэргээрнь хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхын түлөө колхозуудай, МТС ба совхозуудай харюусалгые дээшэлүүлхэдэ түсэблэлгын энэ шэнэ ёһо гурим туһалха.

КПСС-эй ЦК ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтооно:

1. Эдеэ хоолой зүйлдэ — арад зоной, хүдөө ажахын түүхэй эдтэ — промышленностиин хэрэглэмжые хангаха хэмжээгээр, уялгата тушаалгын, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэриин, контрактациин болон худалдан абалгын ёһоор таряанажалай ба малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээ, мүн колхозуудта МТС-үүдэй хэхэ тракторна хүдэлмэриин хэмжээ СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр баталагдадаг хүдөө ажахые хүгжөөлгын гүрэнэй түсэб дотор хараалагдаха ёһотой гэжэ тогтоохо.

2. Дотороо областьнуудтай союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд дурсагдаһан показательнуудай талаар түсэбтэ даалгабаринуудые гүрэнэй түсэбтэй зохилдуулан, хизаарнууд, областьнууд болон автономно республикануудта хүргэхэ.

Дотороо областьнуудгүй союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, тэрэшэлэн автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайгүйсэдкомууд болон облгүйсэдкомууд мүн тэдэ показательнуудай талаар хүдөө ажахые хүгжөөлгын түсэбые районуудта, тиихэдэ тракторна хүдэлмэринүүдэй талаар — МТС-үүдтэ хүргэхэ.

3. Райгүйсэдкомууд хүдөө ажахые хүгжөөлгын гүрэнэй түсэбһөө үндэһэлэн, уялгата тушаалгын ёһоор, таряанажалай ба малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээгээр, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэриин, контрактациин ба гүрэндэ худалдалгын талаар ерэхэ жэлэй түсэбтэ даалгабариие энэ жэлэй сентябриин 1-һээ хожомдуулангүй колхозуудта хүргэхэ.

4. Колхозууд МТС-үүдэй хабаадалгатайгаар, таряанажалай ба малажалай продукци гүрэндэ тушааха даалгабариһаа, энэ продукциин талаар колхозууд болон колхознигуудай эрилтэнүүдые хангалгаһаа үндэһэлэн, тус тус культурануудые тариха талмайн хэмжээе, мүн малажалай ашаг шэмые, малай тоое тэрээнэй түрэл бүреэрнь өөһэдынгөө үзэмжөөр тодорхойлхо.

Гүрэндэ тушаагдаха ёһотой продукциин хэмжээн колхозно продукциин зүбхэн зарим хубинь гэжэ хараадаа абаад, ниитын ажахые хүгжөөхэ түсэб зохёоходоо колхозууд болбол тэдээнэй гол баялиг болохо бүхы газарые шадаал һаа һайнаар, ашаг ехэтэйгээр эдэлэгдэхэ, хүдөө ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ продукци үйлэдбэрилгэ хүрьһэнэй-уларилай ба ажахын нютагай эрхэ байдалда ехэдхэгдэхээр хараадаа абаха ёһотой.

5. МТС-үүдтэй хамта зохёоһон, тус тус культурануудые тариха түсэбүүдээ, малажал хүгжөөхэ түсэбүүдээ колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ хэлсүүлэн баталуулжа байхые колхозуудай правленинүүдтэ һайшаан дурадхаха.

Колхознигуудай хамтын суглаануудаар баталагдаһан, тус тус культурануудые тариха түсэбүүдые, малажал хүгжөөхэ түсэбүүдые райгүйсэдкомууд хаража үзэхэ ёһотой. Хэрбээ колхозой эльгээһэн түсэб дотор уялгата тушаалгануудаа, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэреэ зохихо культурануудаар, малажалай продуктнуудаар колхозой оруулжа шадаха бэшээр, контрактациин ба гүрэндэ худалдалгын договорнуудай дүүргэлтые хангажа шадаха бэшээр түсэблэгдэһэн байгаа һаань, райгүйсэдком тэрэ түсэбтэ зохихо хубилалтануудые оруулхыень колхоздо һайшаан дурадхаха ёһотой.

6. Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгын хойноһоо хиналта табиха, хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтые хангаха, мүн хүдөө ажахыда гүрэнэй зорюулжа байгаа техникэ, энергетикэ, мүнгэн зөөри болон материальна бусад ресурснуудые зүбөөр хубаарилха зорилгоор нютагай органуудһаа эльгээгдэһэн, хүдөө ажахые хүгжөөлгын түсэбүүдые согсолжо ба шэнжэлжэ байхыень СССР-эй Госпланда даалгаха.

Райгүйсэдкомууд РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй батлаһан формын ёһоор зохёогдоһон, районуудай, колхозуудта ерэхэ жэлдэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ нэгэдүүлэгдэмэл түсэбые энэ оной октябриин 1-һээ хожомдуулангүй облгүйсэдкомуудта, крайгүйсэдкомуудта, автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, дотороо областьнуудгүй союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ эльгээхэ;

Облгүйсэдкомууд, крайгүйсэдкомууд болон автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд болбол областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудай хүдөө ажахые хүгжөөхэ түсэбүүдые союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ октябриин 20 хүрэтэр эльгээхэ;

Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд союзна республикануудай талаар хүдөө ажахые хүгжөөхэ нэгэдүүлэгдэмэл түсэбүүдые ноябриин 10 хүрэтэр СССР-эй Госпланда, СССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ эльгээхэ.

7. Машинно-тракторна станцинуудта зорюулагдаһан даалгабаринуудые хахалалгада оруулжа бодоһон тракторна хүдэлмэринүүдэй ниитэ хэмжээгээр лэ гүрэнэй түсэб дотор баталха. Тракторна тус тус хүдэлмэринүүдэй хэмжээе тракторна хүдэлмэринүүдэй ниитэ хэмжээ соо оруулан, колхозуудтай баталһан договорнуудтай зохилдуулан, МТС-эй директор тодорхойлхо гэжэ тогтоохо.

Тракторна зарим түрэлэй хүдэлмэринүүдэй хэмжээе, жэлэй турша дотор хэрбээ шухала болоо һаань, колхозуудай эрилтын ёһоор ба тэдээнтэй зүбшэжэ хубилгаха эрхые МТС-үүдэй директорнүүдтэ олгохо.

Тракторна тус тус хүдэлмэринүүдэй түсэб зохёожо байхадаа хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые комплексноор үргэн гэгшээр механизацилха, машинно-тракторна паркые гүйсэд ашаглаха, агро-хэмжээ-ябуулгануудай комплексые нютагай эрхэ байдалда эригдэжэ байһанай ёһоор саг соонь үнгэргэхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, малажалда тэжээл ехээр бэлдэдэг болохо, ургаса хуряаха үедэ гээлтэ гаргахаяа болихоор хараалха гэжэ МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

8. Ажахын хүгжэлтые зүбөөр түсэблэлгэдэнь, продукциин единицэдэ ажал болон мүнгэн зөөри эгээ багаар гаргашалан, хүдөө ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ шадаал һаа ехэ хэмжээнэй продукци абаха зорилгоор түрүү дүй дүршэлые, научна туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ ябадалдань колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта али бүхы туһаламжа үзүүлхын тула өөһэдынгөө хүдэлмэриие, научно-шэнжэлэлгын, туршалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие зорюулха гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые, нютагуудтахи тэдээнэй органуудые уялгалха.

9. Союзна тус тус республикануудта даалгабаринуудые тогтооходоо МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэри болгон абтадаг хүдөө ажахын продукциин (тон шухала зүйлэй продукциин) нэгэ центнертэ гүрэнэй гаргашалдаг гаргашын хэмжээтэй зохилдуулан тэрэ даалгабариие тогтоохо, эдэ даалгабаринуудые нютагуудтахи хүдөө ажахын органуудаар дамжуулан машинно-тракторна станцинуудта хүргэхэ гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

Абтаха ургасын хэмжээн тухай уридшалһан мэдээнүүдые абаха зорилгоор МТС-үүд болон совхозуудай главна агрономуудта даалган, ургасын али зэргээр гаража байһаниие тодорхойлхо гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые уялгалха.

10. Хүдөө ажахые түсэблэхэдөө холын хараата түсэбүүдые зохёолгодо, ороной экономическа болон байгаалиин, географическа зононуудта хүдөө ажахын үйлэдбэриие зүбөөр хубаарилан табилгада, хүдөө ажахын хүгжэлтые арадай ажахын бусад һалбаринуудтай балансова ёһоор тааралдуулгада, мүн хүдөө ажахые хүгжөөхэ түсэбүүдэй дүүргэлтые ба хүдөө ажахын бүхы шухала продуктнуудаар орониие хангалгые хиналгада анхаралаа ехээр хандуулха гэжэ СССР-эй Госплиниие уялгалха.

11. Тус тогтоолоор хараалагдаһан, хүдөө ажахые түсэблэлгын гуримда оруулагдаха хубилалтануудые хараадаа абалсан, колхозой үйлэдбэриин түсэбэй ба МТС-үүд болон совхозуудай үйлэдбэриин-финансова түсэбүүдэй формые 1955 оной июлиин 1 хүрэтэр хаража үзөөд, баталхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые уялгалха.

12. Таряанажалай ба малажалай эгээ шухала продукци үйлэдбэрилгые хүдөө ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ гэжэ бодомжолон түсэблэдэг болохо тухай ба хүдөө ажахын хүгжэлтын гол показательнуудые колхозууд болон совхозуудай бүри удаан болзороор түсэблэхэ тушаа дурадхалнуудые союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэй хамта зохёогоод, 1955 оной октябриин 15 хүрэтэр КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулха гэжэ СССР-эй Госплиниие, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые, Бэлэдхэлэй министерствые ба СССР-эй ЦСУ-е уялгалха.

* * *

Түсэблэлгын шэнэ гурим хадаа мүнхэдөө даажа абаһан газараа улам һайнаар ашагладаг боложо, таряанажалай ба малажалай продуктнуудай үйлэдбэрилгые эрид ехэдхэхэ арга бүхы колхозууд болон совхозуудта олгохо байна гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Хүдөө ажахые түсэблэхэ талаар колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаһан творческо үүсхэл хадаа хүдөө ажахые эрид дэбжээхэ гэһэн бүгэдэарадай зорилгые бүри богони болзор соо шиидхэжэ, ороoһо таряа, мяха, һү, хартаабха, овощь болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые орон дотороо элбэг дэлбэг болгохо, түүхэй эдэй талаар промышленностиин эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ туһалха байна.

**КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь
Н. ХРУЩЕВ.**

**СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
Н. БУЛГАНИН.**

СОВЕТСКЭ БАЙГУУЛААЛТА

Хүдэлмэрээ һайжаруулһан сомсовет

Манай ороной экономическа ба культурна ургалтые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүд ехэхэн үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Ажалшадаар һунгагдаһан депутадууд нютагайнгаа эдэбхитэдтэ түшэглэн, ямаршье ехэ хэрэгүүдые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха юм.

Жэшээлхэдэ, Хоринн аймагай Ашангын сомоной Совет муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Тус сомоной Совет нютагайнгаа арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ, ниитын малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэндэхи колхозуудтаа ехэхэн туһа үзүүлнэ. Тус сомоной колхозууд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, ниитын малые гарзагүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Тиихэдэ колхозуудай фермэ, отаралуудта түл абалга эхилээ. Ерээдүй жэлдэ малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө мүнөө сомоной колхозууд сабшалангайнгаа газар һайжаруулхын түлөө бүхы арга шадалаа элсүүлнэ, кукурузын таригада бэлэдхэнэ.

Нёдондо тус сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 500 гаран гектар шэнэ ба бордо газар элдүүрилһэн юм. Гандуушаг байбашье һаань, бүхы тарилгынгаа гектар бүриһөө 10—12 центнер таряа хуряажа абла. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ажалта үдэртөө 3 килограмм таряа хубаагаа. Колхозой зарим гэшүүд, илангаяа малажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэд 30 центнер хүртэр таряа ажалта үдэртөө абаһан байна.

Сомоной Совет колхозуудай таряанажалай, малажалай бригада, гүүртэ, отаралуудта өөһэдынгөө депутадуудые хубаарилан табидаг юм. Депутадууд нүхэд Семен Беликов, Гончик Очиров, Ибрагим Нурутдинов гэгшэд өөһэдтөө даалгагдаһан ажалда эдэбхитэйгээр хандана. Жэшээлхэдэ, нүхэр И. Нурутдинов Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадын бригадираар хүдэлмэрилхэ зуураа, үнгэрэгшэ жэлдэ хартаабхын нилээд ехэ ургаса хуряагаа һэн. Тус бригадынхид энэ жэлдэ бүри ехэ ургаса абахын түлөө поли дээрээ наг шэбхэ зөөжэ, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые ехээр суглуулжа байна.

Нютагай Соведүүдэй депутадуудай оролдолгоор культурно-гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай, медицинскэ ба һургуулинуудай хүдэлмэри элитэ һайжараа. Мүнөө сомоной территори дээрэ 5 эхин һургуули, медицинскэ 3 пункт, худалдаа наймаанай 5 точко, 3 улаан булан, 2 клуб хүдэлмэрилнэ.

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн аймагай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгахаа һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ, агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулгада сомоной Совет эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Агитаторнууд нүхэд Татьяна Подабашина, Нина Москвитина, Алексей Матвеев, Доржи Цыдыпов, Дарима Шойбонова гэгшэд ажалшадай дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Мүн колхозой залуушуулһаа бүридэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружок малшадта хирэ-хирэ болоод лэ концерт харуулдаг болоо.

Гадна, сомоной колхозуудай айл бүхэндэ мүнөө радио оруулагданхай. Тэдэнэр Москва, Иркутск, Улан-Удэ городуудһаа дамжуулагдаһан һонинуудые ходо шагнана.

Тиихэдэ уранһайханай 3000-һаа үлүү ном колхозно болон хүдөөгэй нүүдэл библиотекэнүүдтэ абтаа.

Ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнуудые түргэнөөр шиидхэхэ хэрэгтэ сомоной Совет анхаралаа ехээр табина. Тус сомсовет тоосоото үе соогоо 20 сесси үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ хүдөө ажахын кампанинуудай, барилгын, культурно-гэгээрэлэй болон бусад шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Ашангын сомоной Соведэй түрүүлэгшээр Варвара Ивановна Куприянова гурбан жэлэй туршада ходо ажаллажа байна. Һая болоһон үнгэрһэн һунгалтын үедэ тэрэниие нютагай ажалшад хоёрдохёо аймагай Соведэй, гурбадахяа сомоной Соведэй депутадаар һунгаа.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлгэдэ нютагай үргэн ниитэ ажалшадые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха зорилго сомоной Соведэй урда мүнөө табигданхай.

Ц. Цыдыпов.

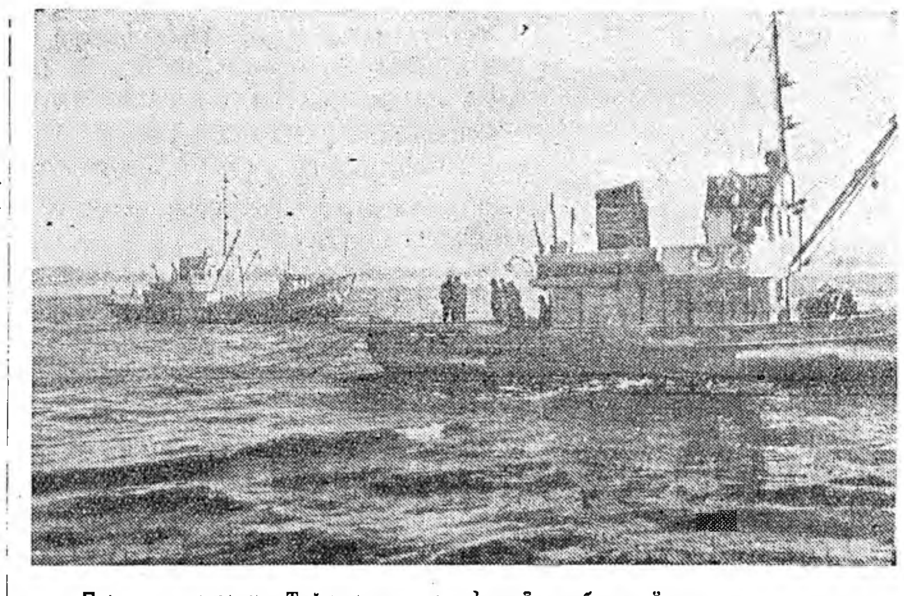

Приморско хизаар. Тафуин гэжэ загаһанай комбинадай коллектив үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тафуин гэжэ загаһанай комбинадай океанска сейнернүүд загаһа агнажа ябана. **ТАСС-эй фотохронико.**

Һүниин халаанда

Проходчик Иван Балалаешниковай бригадада эгээн шухала, эгээн бэрхэшээлтэй участок үгтэдэг юм. Шулуутай, хатуу хурьһэтэй газарта нүүрһэ малтаха гээшэ бэрхэтэй гэжэ шахтёр бүхэн һайн мэдэдэг. Теэд шамбай хүбүүдһээ бүридэһэн залуушуулай энэ бригада тэдэ бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан, даалгабаряа заатагүй дүүргэдэг.

Хабарай эхин һарын бүрхэг һүни байгаа һэн. Хэды харанхы байбашье, шахтёрнуудай город, электрын гэрэлээр яларан, үдэрэйхи шэнгеэр харагдажа байба. Аажам һүниин һонорто үйлсөөр ябаһан хүнүүдэй хөөрэлдэхэ, энеэлдэхэ холоһоо һонороор дуулдана. Гэнтэ үүлэнэй саанаһаа түхэреэн һара бултайжа, оршон тойрониие улам һаруул болгобо.

—Ямар һайхан үдэшэ гээшэб,—гэжэ бригадир Балалаешников сэдьхэлээ ханангяар нүхэдтөө хандана,—мүнөө һүни һайн лэ хүдэлжэрхихэмнай ха.

Бригадын гэшүүдэй шахтадаа дүтэлжэ ерэмсээр бригадир Балалаешниковта хандажа, нүүрһэ малтаха газарай бэлэн болгогдоһон тухай горно мастер мэдүүлбэ.

—Зай, тиимэл һаа ехэ һайн. Таанад малтаһан нүүрһыемнай өөдэнь һаатуулангүй гаргахаяа мэдэгты,—гэжэ бригадир харюусаба.

Бригадын гэшүүд вагонеткэдэ һуугаад, доошоо түргэн орошобо. Хэдыхэн минута болоод вагонеткэ шахтын оёорто тулаба. Эндэһээ хэдэн тээшээ ошоһон штрегүүд олон һалаа харгы мэтэ зурылдаһаар саашална. Балалаешниковай бригада ажаллаха газартаа хүрэжэ ерэ ерэһээр түрүүшын халаанда малтажа бэлэдхэгдэһэн нүүрһэ транспортёр дээрэ тээгээд, дээшэнь гаргажа эхилбэ. Энэ штрек сооһоо 14 вагонеткэ нүүрһэн дээшээ гаргагдаба. Малтагдаһан нүүрһэнэй бараг-даха багта Балалаешников бригадынгаа гэшүүдтэ ондоо даалгабари үгэнэ.

—Ши энэ гэһээр бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилэ, би малтажа захалхамни, — гэжэ Балалаешников проходчик Борис Вдовиндо захирба.

Энэ захиралта дэмы үгтөөгүй. Бэлэдхэлэй элдэб хүдэлмэриие уридшалан хэжэ, энэ бригада 20—30 минута сагаа алмадаг бшуу. Мүнөө бригадын гэшүүн бүхэн хэхэ хүдэлмэрээ һайса мэдэнхэй, тэдэнэй ажал түлэг дундаа ябажа байба. Запальщик Нечаев мүнөөдэр эртэ ерээд, шэнэ мүр гаргалгада бэлэдхэлсэжэ байба. Уданшьегүй запальщик «хоргодогты» гэһэн дохёо үгэбэ. Проходчигууд булта ондоо нүхэн соогуур таража хоргодошобо. Тэнгэриин дуун мэтэ абяан гараад, һүүлээрнь замхаржа, нюдэ харашагүй тооһон тоборог болошобо. Забой соохи тооһоной үгы болотор час шахуу хүлеэхэ хэрэгтэй. Теэд Иван Балалаешниковай бригада хүдэлмэриин час шахуу сагые миин һуужа үнгэргэдэг зангүй юм. Тэдэнэр проходко соохи агаарай һайжартар шахтаяа бүхэлхэ модо бэлэдхэжэ эхилдэг, бэлдэһэн модоёо ажаллаха газартаа дүтэ асардаг, мүн конвейерээ залгажа, заһадаг юм.

Халаанай дүүрэтэр Балалаешниковай бригада үшөө нэгэ проходко сооһоо нүүрһэ малтаад, дээрэ гаргажа үрдибэ. Тиигээд үшөө нэгэ проходко нүгөөдэ халаанайхидай срэһээр ажаллажа эхилхын түлөө бэлэдхэбэ. Иимэ дүй дүршэлые Балалаешниковай бригадынхид үдэр бүри хэрэглэдэг. Энээгээрээ бригадир Балалаешников нүүрһэ малталгын технологическа процессые нилээд нарижуулжа, ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлээ.

Һүниин энэ халаан соо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, проходчик Иван Васильевич Балалаешниковай бригада хоёр хахад нормо дүүргэһэн байба. Хойто үглөөниинь Галуута-Нуурай рудоуправлениин Хүндэлэлэй доскада «депутат И. Балалаешниковай бригадада алдар соло!» гэжэ томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн байгаа һэн.

Г. Тетерин.

Комсомолецуудай туһаламжа

Шефтээ абаһан «Красный опытник» колхоздо туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые һайжаруулха тухай асуудал Заиграйн аймагай Онохойн модоной комбинадай комсомольско организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Тус колхоздо туһаламжа болгон тарянай газар дээрэ саһа тогтоохо 500 хаалта модоор хэжэ үгэхэ гэжэ эндэ шиидхэгдээ һэн. Гадна, колхозой гэшүүдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тула һара, һара хахад болоод лэ агитбригада эльгээжэ байха ба 250 ном суглуулжа үгэхэ гэхэ мэтын шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан юм.

Мүнөө модоной комбинадай залуу хүдэлмэрилшэд абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Жэшээлхэдэ, һаяын үдэрнүүдтэ саһа тогтоохо хэдэн олон хаалтанууд хэгдэжэ колхоздо үгтөө. Тэрэшэлэн хэдэн кормушкануудые хээд малшадта тушааһан байха юм. Тиихэдэ колхозой библиотекэдэ нэмэри болгон олон тоото номууд суглуулагдажа үгтөө.

Тэрэшэлэн Эрийскэ, Баруун Тарбагатайн, Шулуутайн леспромхозуудай комсомолецууд болон залуушуул онохойнхидой жэшээгээр шефтээ абаһан колхозуудтаа туһаламжа үзүүлхын тула шэнэ уялгануудые абаад, тэдэнээ бэелүүлжэ эхилэнхэй.

С. Тюлюкин.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Америкын Холбоото Штадуудһаа Москвада байдаг посольстводо СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство энэ оной мартын 10-да иимэ удхатай ното эльгээгээ:

«Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Гадаадын хэрэгүүдэй министерство хадаа Америкын Холбоото Штадуудай Посольствые хүндэлжэ байһанаа үнэмшэлхэ зуураа, доро дурсагдаһанай тухай мэдээсэхэ золтой байна:

Америкын Холбоото Штадууд Советскэ Союз хоёрой бэе бэедээ хүдөө ажахын делегацинуудые эльгээлсэхэ тушаа США-гэй Айова штадта хэблэн гаргагдадаг «Де-Мойн реджистер» гэжэ газетын оруулһан дурадхал тухай американска ба советскэ хэблэлдэ һүүлэй үедэ ур... нөөр бэшэгдэһэн байна. Америк... Холбоото Штадууд Советскэ Со... хоёрой бэе бэедээ хүдөө ажахын д... легацинуудые эльгээлсэлгэ туһа... байха һэн гээшэ һанамжануудые Со... ветскэ Правительство зүбшөөнэ.

Американска хүдөө ажахын де... гациие СССР-тэ угтан абахаар ... советскэ хүдөө ажахын делегаци... США-да эльгээхээр советскэ хү... ажахын органууд бэлэн байна.

Дээрэ дурсагдаһантай дашара... дуулан США СССР хоёрой бэе б... дээ хүдөө ажахын делегацинууд... эльгээлсэхэ тухай асуудалда США... гэй правительствын ямараар хан... жа байһыень мэдэхээ Советскэ Пр... вительство хүсэнэ.

Редакцида ерэһэн **БЭШЭГҮҮД**

Бии үгыншье мэдэгдэхэеэ болишоо

Ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулхын тула Курумканай аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагай дэргэдэ улаан чум ба юртэ эмхидхэгдэһэн юм. Энэ чум ба юртэ һая бии болоһон үедөө аймагай колхозуудай малай холын гүүртэнүүд болон таряанажалай бригадануудай ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа һэн.

Һүүлэй үедэ эдэ эмхи зургаанууд муугаар хүдэлмэрилдэг болошоо. Хүдэлмэрээ һайнаар эмхидхэхэ бүхы арга эндэ бии. Фермэ болон бригаданuудаар ябахын тула улаан чум ба юртын мэдэлдэ 2 морин, 2—3 шарга, 2 ходок тэргэ, 2 юрын тэргэ бии, тоногоорщье хангагданхай. Чум ба юртые даагшанар томилогдонхой, мүн инструкторнуудшье эндэ бии. Теэд тэдэнэр ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлм... ябуулнагүй.

Улаан юртые даагша нүхэр Зар... бина, улаан чумые даагша нүх... Харганов гэгшэд ажалшадай ду... культурно-гэгээрэлэй хүдэлм... ябуулхын түлөө оролдолго гарга... гүй байна. Юртэ ба чумай хүд... мэрилэгшэд хүдөөгэй клубууд... уранһайханай самодеятельности... кружогуудта туһаламжа үзүүл... гүй. Мүнөө улаан чум ба юртын б... үгыншье мэдэгдэхээ болёод бай...

Улаан чумай моришон 2 морёор... ондоо эмхи зургаануудта түлеэ з... дэг болошоо.

Аймсоведэй гүйсэдкомой куль... рын таһаг эдэ эмхи зургаануу... хүдэлмэриие һайжаруулха уялгат...

Д. Бадмаев.

Таримал модонуудаа мартажархёо

Үнгэрэгшэ хабартаа Хэжэнгын аймагай центрын үйлсэнүүдтэ хуһан, уляаһан гэхэ мэтын модонууд таригдаһан байгаа. Тэдэ тарималнууд хүхэ, ногоон шэрээр шэрдэгдэһэн хашаануудаар хүреэлэгдэһэн байгаа. Саг болзор соонь уһалһан, харууһалһан дээрэһээ тэдэ модонууд һайнаар ургажа захалһан юм.

Зундаа тэдэ намаалжа, Хэжэнгэ тосхониие гоё һайхан түхэлтэй болгон, ногооруулжа харагдадаг болоо һэн. Зунай зарим халуун үдэрнүүдтэ модонуудай һүүдэртэ амаржа һууһан хүнүүд тосхонойнгоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан боложо байхые харахадаа урмашан, Хэжэнгэ тосхоноо магтан хөөрэлдэжэ һуудаг ... лэй.

Гэбэшье, мүнөө тэдэ модону... зүндөө орхигдошонхой. Нөөхи ш... тэй гоё хашаануудайнь зарим хаб... гайнууд хуха һүрэжэ унашоод, ... дэрхэйгээрнь хони, ямаад, гахайну... орожо, модонуудые ехээр гэмтэ... Мүн үхибүүдшье ороод, модонуу... һалаа мүшэр хухалжа наадана.

Энээн тушаа Хэжэнгын аймаг... Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй комм... нальна ажахын таһаг һаналаа та... жа, зохихо хэмжээ түргэн абаха ё... той.

Д. Цыремпилов.

Айл бүхэндэ радио хэрэгтэй

Закаменай аймагай «Коммунизм», Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд 1950 ондо хамтын хүсөөр радиостанци барижа ашаглалгада оруулһан байгаа. Иигэжэ эдэ колхозой гэшүүд үдэр бүри радио шагнаха аргатай болоо һэн.

Теэд мүнөө үедэ эдэ хоёр колхозой хоорондохи радиолиниин таһаршаһан дээрэһээ Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо радио дуугарна... Мүн энэ колхозой олонхи айлнууд... радиоточконууд мүнөө хүрэтэр ор... лагдаагүй байһаар.

Аймагай хэлхеэ-холбооной кон... рын хүдэлмэришэд энэ линии заһа... рилха, колхозниигуудай гэртэ ра... оруулха хэрэгтэ анхарал хандуул... гүй.

Ф. Цыденжапов.

ПАРТИЙНА БЮРО БА ТЭРЭНЭЙ СЕКРЕТАРЬ

(Торийн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

Партийна бюро болон тэрэнэй секретариин ажал-ябуулгаһаа боложо хүдөөдэ партийно-политическэ хүдэлмэри саашадаа һайжарха, колхозой партийна эхин организациин үүргэ дээшэлхэ юм.

Партийна бюро гээшэ хамтаржа, зүбшэжэ хүтэлбэрилдэг орган мүн. Энэ юун гэһэн ушартайб гэхэдэ, парторганизациин үдэр бүриин бодото хүдэлмэридэ тохёолдодог элдэб шухала асуудалнуудые ганса секретарь бэшэ, харин хэдэн хүнһөө бүридэһэн бюро хамтын хүсөөр зүбшэн шиидхэдэг, бодотоор бэелүүлдэг байна бшуу.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумһээ хойшо бэелүүлэгдэһэн хэмжээ-ябуулгануудай ашаар хүдөөдэ партийна хүдэлмэри нилээд һайжаржа, партийна бюрогой үүргэ һурагтүй дээшэлээ. Тэрэнэй үндэһөөр партийна бюро болон парторганизациин секретарьнууд арад ниитын дунда политическэ болон партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо.

Жэшээ болгон Торийн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин бюро ба тэрэнэй секретарь нүхэр О. Р. Буянтуевай хүдэлмэриие абаад үзэе. Тус парторганизаци 30 коммунисттай, аймаг соогоо томошог организациинуудай нэгэн юм. Олзон Ринчинович Буянтуев парторганизациин секретаряар 8 жэлэй туршада таһалгаряагүй хүдэлнэ.

Үнгэрэгшэ тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ партбюрогой гэшүүдээр 5 коммунист һунгагдаһан байна. Партийна бюро, тэрэнэй секретарь хадаа хамтадаа хүтэлбэрилхэ гуримые үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ бодотоор бэелүүлхые хүсэдэг. Тиигэбэшье, партийна хүдэлмэриингөө гол шухала асуудалнуудые саг үргэлжын хиналта доро байлгахын тула бюрогой гэшүүд өөһэд хоорондоо тодорхой уялгануудые хубаарилан даажа абаһан байна.

Нүхэр Буянтуев парторганизациин секретарь туладаа агитколлективые хүтэлбэрилдэг, гэшүүдэй партийна һанаандаа оруулдаг түлбэриие тушаажа абадаг юм. Бюрогой гэшүүн, колхозой счетовод нүхэр Л. Е. Тугаринова — секретариин орлогшо юм. Тэрэ хадаа эмхидхэлэй асуудалаар секретарьта үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй. Партбюрогой гэшүүн, эндэхи һургуулиин багша нүхэр М. С. Мункуев культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин асуудалнуудые хинан шалгажа, хүтэлбэрилжэ байдаг. Мүн бюрогой гэшүүн, гахайн фермые даагша нүхэр К. А. Сизов социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ хабаатай бүхы асуудалнуудые эрхилдэг, суглаа зүблөө татажа, мүрысөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ талаар секретарьтаа туһалдаг үүргэтэй. Тиихэдэ бюрогой гэшүүн, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Т. Д. Доржиев бюрогой заседанида ба партийна хамтын суглаанда, мүн үйлэдбэриин зүблөөн болон колхозой суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудые бэлэдхэхэ, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ мэтын тусхай даалгабаринуудые дүүргэдэг юм.

Партийна бюрогой гэшүүд өөһэд хоорондоо уялгануудаа хубаажа абаһан байбашье, дээрэ дурсагдаһан шухала хүдэлмэринүүдэй түлөө нмагтал партбюрогой бүрилүһэн харюусаха байһыень мэдэдэг.

Партийна организациин хүдэлмэриие түсэбэй ёһоор эмхидхэхэ хэрэгтэ нүхэр Буянтуев анхаралаа ехээр табидаг. Партийна хүдэлмэри хадаа ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ туһалха зорилготой гээшэ. Тиимэ тула партийна, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие нүхэр Буянтуев ехэ бодомжотойгоор түсэблэдэг.

—Парторганизациингаа хүдэлмэриин түсэбые зохёохоһоо урид, колхозойнгоо үмэнэ мүнөө үедэ табигдаад байһан шухала зорилгонуудые һанаандаа оруулдаг байнабди,—гэжэ нүхэр Буянтуев хөөрэнэ. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, эдэбхитэдтэй уридшалан һайса хөөрэлдэһэнэй һүүлээр бюрогойнгоо гэшүүдтэй хамта хүдэлмэриингөө түсэбэй проект зохёожо, тэрэнээ заал һаа партийна суглаан дээрэ баталуулдаг юм. Хүдэлмэриин түсэбые һара һараар табихада үлэмжэ таатай гэжэ эдэ тоолоно. Хэзээ, ямар асуудалаар бюрогой заседани, партийна суглаа зарлахаб, партийно-эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин талаар ямар хэмжээ-ябуулгануудые энэ һарада бэелүүлхэб гэжэ түсэбтөө тобшо тодорхойгоор хараална. Гадна, хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын, малай үбэлжэлгын үедэ партийно-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхын тула тусхай хэмжээ-ябуулгануудые партийна бюро зохёодог байна.

Түсэбэй ёһоор һарадаа нэгэ—хоёр удаа партийна суглаан зарлагдадаг. Суглаа бэлэдхэлгэдэ партбюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Буянтуев ехэхэн анхарал табина. Суглаанай болохо үдэр, тэндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнууд тухай коммунистнуудта хэдэн үдэр урда тээ мэдээсэгдэдэг. Суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэлгэдэ бюрогой гэшүүд болон олон коммунистнууд хабаадуулагдадаг. Энээнэй аша туһань юуб гэхэдэ, олон коммунистнуудай хабаадалгатайгаар бэлэдхэгдэһэн асуудал һайнаар зүбшэн хэлсэгдэдэг, тэрээн тушаа гүнзэгыгөөр бодомжолжо зохёоһон шиидхэбэри абтадаг юм.

Парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр колхозой ниитын ажахые саашадань дэбжээхэ тухай асуудалнууд, мүн парти доторой хүдэлмэриин шухала асуудалнууд партийна суглаан дээрэ хаһа саг соогоо хэлсэгдэжэ байдаг. Һүүлэй хэдэн һарын туршада, жэшээлбэл, «хамтын малай үүлтэрые һайжаруулха», «холын отара, гүүртэнүүдые һайн байраар хангаха», «малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха», «коммунистнуудай политическэ һуралсалые һайжаруулха» гэхэ мэтын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн, хэдэ хэдэн хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн байна.

Партбюро гээшэ гүйсэдхэхэ орган туладаа партийна суглаанай болон партийна дээдэ органуудай тогтоол шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлгые хододоо хинан шалгажа байдаг. Энэ хүдэлмэридөө партбюро олон янзын формо хэрэглэдэг юм. Партийна бюрогой заседани дээрэ үйлэдбэриин али нэгэн һалбариие дааһан коммунистын тоосоое шагнаха гээшэ хиналтын нэгэн шухала формонь болоно.

Тиин һүүлэй 6 һарын туршада МТФ-е даагша нүхэр Мункуевай, ОТФ-е даагша нүхэр Шаралдаевай, түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Палановай, мүн культбазые даагша болон партиин түүхэ шудалха кружогой хүтэлбэрилэгшын тоосоонууд партийна бюрогой заседани дээрэ, хамтын суглаан дээрэ шагнагдаһан байна.

Ямар нэгэн асуудалаар колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунистнуудай тоосоое шагнажа, тогтоол абаад хизаарладаг бэшэ, харин партбюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Буянтуев тэрэ тогтоолэйнгоо саашадаа ямараар дүүргэгдэжэ байһые хододоо шалгадаг. Жэшээлбэл, МТФ-е даагша нүхэр Мункуевай тоосоһоной һүүлээр фермэ дээрэнь ямар хубилалта болоноб гэжэ партбюро ажаглажа байгаа. Теэд нүхэр Мункуев суглаанай тогтоолые бэелүүлхын түлөө гүйсэд һайнаар оролдоогүй, тиимэһээ эндэ малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан зандаа шахуу байба. Тиихэдэнь нүхэр Мункуевые партбюро дээрэ дуудажа асараад, суглаанай тогтоолые дүүргэхэ шанга эрилтэ хэһэн байна.

Колхозой ажахын али нэгэн һалбари дээрэ иимэ дутагдалнуудай тохёолдоходо партбюро миил хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое шагнаад, эрилтэ хээд һуудаггүй, харин тэндэ, байра дээрэнь ошожо эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг, бодото туһаламжа үзүүлдэг юм. Тиин нүхэр Мункуевай хүтэлбэрилдэг фермэдэ партбюро правлени хоёр ехэ туһаламжа үзүүлээ. Эндэхи культбазыень һэргээжэ, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие һайжаруулаа, үйлэдбэриин зүблөө хэжэ, ажалай эмхидхэл болон журам тухай хөөрэлдөө үнгэргөө. Тиихэдэ, МТС-эй главна зоотехник нүхэр Бальчуков ерэжэ, үбэлэй үедэ малые харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар захяа заабари үгөөд, малшадтай хөөрэлдөө үнгэргөө. Иимэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй һүүлдэ эндэхи малай үбэлжэлгэ эли бодо һайжарһан байха юм. Олонхи һаалишад, тэрэ тоодо Д. Цырендоржиева, И. Лубсанова, Г. Базарова, Д. Санжиева, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Ю. Буянтуева гэгшэд һү һаалгаяа 2—3 дахин ехэ болгоһон байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие партбюро ажахын зорилгонуудтай зүбөөр зохилдуулан табидаг. Мүнөө парторганизациин 23 агитатор КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ажалшадта ойлгуулжа байна. Түсэбэй ёһоор агит... рай семинар, зүблөөнүүдые һа... даа 1—2 удаа хэхэһээ гадна, нү... Буянтуев агитатор бүхэнэй хүдэл... риие хинажа, тэдэнтэй тус тус... хөөрэлдэжэ байдаг юм.

Социалистическэ мүрысөөнэй ... сые партбюро ходо шалг... байдаг. Мүрысөөнэй квартал ... лон һара бүриин дүнгүүдые парт... ро правлени хоёр үйлэдбэриин ... лөөн дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ эмх... хэжэ, түрүүшүүлые урмашуу... гээгдэгшэдые урагшань та... хэмжээнүүдые абажа бай... Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн ... ха, тугалнуудые түлигдэлэ... байрада түлжүүлхэ гэхэ мэ... түрүү аргануудые бэелүүлжэ за... һанай ашаар колхозой ниитын ... ажал эли бодо һайжаржа, тэр... һээ абтадаг олзо доход 1953 ... 260 мянган түхэриг байһанаа, ... ондо 440 мянган түхэриг болоо.

Партийно-эмхидхэлэй болон ... тэ-политическэ хүдэлмэриие һай... руулһанай ашаар колхозой ниит... ажахы түргэнөөр хүгжэжэ ... Мартын 1-нэй мэдээгээр мал ... бэрилгын гүрэнэй түсэбые эбэр... до малаар 103 процент, гахай... 127 процент, адуугаар 140 проц... дүүргээ. Мүнөө хони үсхэбэри... түсэбые дүүргэхэ хэмжээн абт... байна.

Тус парторганизаци, тэрэнэй б... хүдэлмэрээ яһала шадамараар ... хидхэдэг байбашье, алдуу ду... нуудтай. Түбхын түрүүндэ парти... торой хүдэлмэриин хэмжээе ... лүүлхэ хэрэгтэй.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй январ... Пленумэй тогтоолой үндэһөөр ой... 5—6 жэл соо бэелүүлэгдэхэ хү... мэриин түсэб колхоздо зохёогд... байна. Партбюро, парторгани... хадаа энэ хэмжээ-ябуулгаяа ам... татайгаар бэелүүлхын түлөө х... хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

И. КОНДРАТЬЕ...

Культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха

Һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совейдэй заседаниин ехэ зал соо культурын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн болоо. Зүблөөндэ аймгүйсэдкомуудай культурын таһагые даагшанар, Культурын байшангуудай директорнүүд, аймагай библиотекэнүүдые даагшанар, Улан-Удэ городой культурын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, республикын литература болон искусствын ажал-ябуулагшад хабаадалсаа.

«КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой эрилтын ёһоор культурын органууд болон эмхи зургаануудай урда табигдаһан зорилгонууд тухай» гэһэн элидхэл республикын культурын Министр нүхэр Дамдинжапов хэлээ.

—Республикынгаа хүдөө ажахые, тон түрүүндэ нниитын малажалые хүгжөөхэ талаар манай урда ехэхэн зорилгонууд табигдаа,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. —Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада хүдөөгэй бүхы ажалшадые зоригжолто ажалда элсүүлхэ хэрэгтэ культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Удаань элидхэлшэ республикын эмхи зургаануудай хүдэлмэриин мүнөө үеын байдал тухай тогтожо хэлэһэн, һайн үрэ дүнгүүдые тэмдэглэһэн, муугаар хүдэлмэрилдэгүүдыень хүн шүүмжэлһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр Закаменай аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр **Цыбиков** үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Манай аймагта малшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа илангаяа энэ жэлдэ шухала анхарал хандуулагдадаг болоо. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй үүсхэлээр аймагай 14 колхозто 24 культбаза эмхидхэгдээ. Мүнөө «Победа», Ворошиловай, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай олон фермэнүүд болон гүүртэнүүдэй культбазанууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ культбазануудта малшадай һуулаанууд саг сагтаа үнгэргэгдэнэ, социалистическэ мүрысөөнэй дүн һара бүри гаргагдажа, зүбшэн хэлсэгдэнэ, лекци болон элидхэлнүүд уншагдана, ханын газетэнүүд гаргагдана, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүд табигдана, нүүдэл библиотекэнүүдэйнь номууд һэлгэгдэнэ. Олохон культбазануудай дэргэдэ ларёгууд болон лавканууд бии болгогдоо.

Саашань нүхэр Цыбиков Закаменай аймагта малшадай культурна болон ажаһуудалай эрилтэнүүдтэ байша хэрэгээр хандадаг колхозуудай правленинүүд болон партийна организацинуудай үшөөл бии байһан тухай хэлэбэ. Жэшээлхэдэ, Кировэй, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай малшадай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Нютагуудтахи органууд болон эмхи зургаануудтаа Культурын министерствын муугаар туһалдаг тухай үгэ хэлэһэн олохон хүнүүд тэмдэглээ. Жэшээлхэдэ, Курумканай аймагай Культурын байшангай директор нүхэр **Мунгунов** иигэжэ хэлэбэ:

—Манай хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин кружогууд репертуарнуудаар ехэ дутана. Энээниие республикын Культурын министерство һайса мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй. Гадна, Культурын министерство холын аймагуудай культурын эмхи зургаануудта туһаламжа багаар үзүүлнэ, хүдөөгэй клубууд болон библиотекэнүүдтэ эрдэм мэргэжэл һайнтай хүнүүдые эльгээхэ тушаа анхаралаа табинагүй.

Үргэн олон ажалшадай дунда партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгуулха түрүү дүй дүршэл болон агро-зоотехническэ науконуудай туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ аймагай болон хүдөөгэй библиотекэнүүдэй ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан тухай республиканска библиотекын директор нүхэр **Мирошниченко** онсолон тэмдэглэжэ хэлээ.

—Олохон библиотекэнүүд мүнөө болотор ажалаа шэнэдхэн хубилгаагүй байһаар, — гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. — Илангаяа Тарбагатайн, Бичурын болон бусад зарим аймагуудай библиотекэнүүдэй тон муугаар хүдэлмэрилжэ байдаг тухай элидхэлшэ зүбөөр хэлээ. Мүнөө аймагай болон хүдөөгэй библиотекэ бүхэндэ зохид һайнаар түхеэрэгдэһэн стендүүдтэй, выставкэнүүдтэй, харуулан ойлгуулха зурагуудтай хүдөө ажахын номуудай таһалганууд болон булангуудые бии болгохо шухала.

Мүнөө оронойнгоо хүдөө ажахые эрид түргөөр хүгжөөхэ гэжэ бүхы советскэ арадай шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байхада, харин кинофикациин ба «Главкинопрокадай» республиканска конторын хүтэлбэрилэгшэд муугаар хүдэлмэрилнэ, ажалаа шэнэдхэн табинагүй гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад шангаар шүүмжэлээ.

—Аймагуудта кино харуулгын ямараар ябуулагдажа байдагые Министерстводэ, «Главкинопрокадай» контородо миин лэ тоо мэдээнүүдээр тухайлдаг,—гэжэ Заиграйн аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр **Ардонов** хэлээ. Жэшээлхэдэ, манай Заиграйн аймагта кинокартинанууд тоогойнгоо талаар яһала олоор харуулагдажа байбашье, олонхи колхозниг уудай хүдэлмэрилжэ байдаг холын гүүртэ, отарануудта кино удаан саг соо абаашагданагүй. Теэд энээн тухай республикын кинофикациин хүтэлбэрилэгшэд һонирходоггүй байна.

Аймагуудта кинокартинанууд графигһаа хожомдуулагдажа, хүлеэгдээгүй ондоо картинанууд эльгээгдэнэ гэжэ Бабушкин городой горсоведэй культурын таһагые даагша нүхэр **Кушнарев**, Курумканай аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр **Нимаев** гэгшэд эрид шүүмжэлһэн байна.

—Манай Курумканай аймагта «Залуу Гварди» гэжэ кинокартиные эльгээхэдээ хоёр адли сери нэгэ доро ябуулһан байгаа,—гэжэ нүхэр Нимаев хэлээ. — Кинокартинануудые эльгээхэдээ кинопрокадайхид манай захилые хараадаа абанагүй, ехээр хожомдуулжа эльгээнэ. Манай Курумканай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд түрүү дүй дүршэл харуулһан картинануудые хүлеэжэ ядажа сүхэрөө.

«Главкинопрокадай» республиканска конторые даагша нүхэр **Зайцев** үгэ хэлэгшэдэй шүүмжэлэлнүүдые тон зүбтэйдэ тоолоод, кинокартинануудые хүдөө эльгээхэ график зохёолгын дутагдалнуудые усадхахын түлөө зохихо хэмжээ абахабди гэжэ мэдүүлээ.

Республика дотор ном тараалгын тон муугаар ябуулагдажа байһан тухай «Книготоргын» конторые эрхилэгшэ нүхэр **Убугунов** хэлэбэ.

—Хүдөө нютагуудта номуудые эльгээхэ, тэдэниие тарааха хүдэлмэриин ямараар табигдаһанһаа хүдөө ажахын наукын туйлалтанууд болон түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ ехэхэнээр дулдыдаха байна,—гэжэ тэрэ хэлээ.—Гэбэшье, энэ ушарые ном наймаалдаг худалдаа наймаанай организацинууд хүсэд тооногүй, мүн Культурын министерствын, аймагуудай культурын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалые һонирходоггүй.

Культурын министерствын зүгһөө культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байрануудые бариха асуудалда хүсэд анхаралай хандуулагдадаггүй байһан тухай Тарбагатайн аймагай культурын таһагые даагша нүхэр **Гусляков** хэлэбэ. Аймагуудта номуудые эльгээхэдээ нютаг нютагуудтахи уншагшадай эрилтэнүүдые хараадаа абадаггүй байһан тухайнь «Книготоргын» республиканска конторын хүдэлмэрилэгшэдтэ тэрэ һануулба. Хүдөө нютагуудта лекционно пропагандые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ республиканска лекционно бюрогой муугаар туһалдаг байһан тухай мүн тэрэ хэлээ.

—Культурын министерствынхид,—гэжэ культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Козловская** хэлэбэ,—культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ. Тэндэ методическа элдэб бэшэгүүдые, захяа заабаринуудые бэшэлгэн олоншье һаа, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ асуудалда ёһотой анхарал хандуулагданагүй.

Хүдөө нютагуудта ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала байһан тухай, мүн 1955—1956 онуудта культурын эмхи зургаануудай гэр байрануудые бариха талаар Хэжэнгын колхозниг уудай уялга абажа, үүсхэл гаргаһан тухай КПСС-эй обкомой наука ба культурын таһагые даагша нүхэр **Петухов** хэлэбэ.

Зүблөөн дээрэ партиин обкомой секретарь нүхэр **Очиров**, ород драмын театрын уранзурааша нүхэр **Быстров**, Культурын министерствын ахалагша инструктор нүхэр **Никорова** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Хойто үдэрынь зүблөөндэ хабаадагшад уласхоорондын байдал тухай, мүн манай эндэ кукуруза яажа ургуулха тухай темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаа.

Манай жэшээгээр колхоздо ерэгты

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолтой танилсаад, Хэжэнгын аймагай центрын олохон залуушуул ба комсомолецууд колхозуудай малажалай фермэнүүдтэ ажаллахаар һайн дураараа гараба.

Тэрэ тоодо Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо ажаллахаар В. Бальжинимаев, Н. Базарон, А. Цыренова ба би өөрөө ерэһэн байнабди.

Колхозниг ууд бидэниие ехэ халуунаар угтаа, туһаламжа үзүүлһэн, таатай зохид шэнэ байрануудые үгэжэ түбхинүүлһэн байна.

Иимэ халуун анхарал оролдолгодонь харюу болгон, бидэ хүсэ шадалаа гамнангүй, үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлмэрилхэбди, гэжэ мэдүүлнэбди.

Манай жэшээгээр колхозуудта гаража, парти, правительствын табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлэлсэхыень аймагайнгаа эмхи зургаануудта ажаллажа байһан залуушуулые урина бди.

Ширап Бадмаев.

Абаһан уялгаяа бэелүүлбэ

Хонишон Аюшеева Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишодой нэгэн гэжэ тоологдоно. Энэ нүхэр үнгэрэгшэ жэлдэ мүрысөөндэ оролсоод, абаһан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө үлүү 25 хурьга абаа һэн. Тиин энэ жэлдэ 165 эхэ хониндоо 170 хурьга абаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө нүхэр Аюшеева хонидоо саг болзортонь ороондо оруулһан, тэдэнэй харууһалгые эрид һайжаруулһан байна. Тэрэнэй оролдосотой ажал миин хосороогүй. Мүнөө энэ эдэбхитэй нүхэр 185 хурьга абаад, хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Һаяар үшөө олон хониин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ.

С. Дашабылов.

Хилгантын хонишодой амжалта

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын хонишод түл абалгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Бригадын сакманщица бүхэн туд бүридөө зуугаад хурьгадые харууһална. Колхозой правлениин гэшүүн Дарима Очирова 100 эхэ хониндоо 124 хурьга, Дулгаржап Самбуева 100 эхэ хониндоо 118 хурьга абаад байна.

Жара наһатай хонишон Гармацу Санжиева залуушуулһаа гээгдэнэгүй. Энэ хонишон 92 хони түрүүлжэ, 102 хурьга абаад гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Түлнүүдые кошарно-базова аргаар түлжүүлгэ һайн үрэ харуулаа.

Екатерина Бадмаева.

Москва. «ЭМА» гэжэ маркын электромедицинскэ аппаратура бүтээдэг завод векторэлектрокардиоскопой диагностическа шэнэ аппаратурые олоорнь бүтээжэ эхилбэ. Тэрэ аппаратурые врач Акулиничев дурадхаһан байгаа.

Векторэлектрокардноскоп зүрхэнэй хүдэлсые шалгахын, мүн зүрхэнэй үбшэниие зүбөөр тодоруулхын тулада хэрэглэгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) инженер Е. Б. Егерман, заводой главна инженер А. М. Рузин, врач И. Т. Акулиничев заводской лабораторидо шэнэ аппарат шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

МАЛШАДАЙ ДУНДА НҮҮДЭЛ НАЙМАА ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Яруунын колхозуудай фермэнүүд, гүүртэнүүд болон отаранууд дээгүүр хэдэн зуугаад колхознигууд ниитын малые тобир тарганаар ондо оруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадые эд бараагаар хангаха талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Эд бараанай эрьесын жэлэй түсэб 18 процент шахуугаар үлүүлэн дүүргэгдээ. **Усть-Эгэтын ба Комсомольско** сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд муу бэшээр ажаллана. Жэшээнь, Усть-Эгэтын сельпогой № 3 магазин (наймаалагшань Я. Гармаева) эд бараа худалдаха түсэбөө 144,5 процент дүүргэжэ, аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэришэдэй дундахи социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ һэн. Комсомольско сельпогой нүүдэл ларёгой наймаалагша А. Жданов һайнаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Жданов үбэлжэлгын эхилхэһээ хойшо малшадай дунда нүүдэл наймаа эмхидхэнэ. Сталинай, Кировэй, Ворошиловай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай малажалай 30 гаран точконуудай хүдэлмэришэдые тэрэ нүүдэл наймаагаар хангадаг.

—Малай үбэлжэлгын эхилһэн сагһаа хойшо малшадта арба гаран мянган түхэригэй валенка, телогрейкэ болон хүбэнтэй үмдэнүүдые, бусадшье дулаан хубсаһа худалдааб,—гэжэ нүхэр Жданов хөөрэнэ. Мүнөө малшадай эрилтэ улам ургана. Тэдэнэр тюль, одеяла, костюмууд, пальто болон бусад бараа абахые хүсэдэг. Мүн уранһайханай ба хүдөө ажахын номуудые олоор абахаяа хүсэнэ. Гэбэшье, Комсомольско сельпо малшадай эдэ эрилтэнүүдые гүйсэд хангана гүй.

Хэды иимэ байбашье һаань, Яруунын аймпотребсоюзай правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Подшивалов) малшадые нүүдэл наймаагаар үшөөл мууса хангана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Аймаг дотор нүүдэл 5 ларек худэлдэг болобошье, тэдэнэй зариманиинь холын гүүртэнүүд ба отарануудта хаа яал ошодог юм. Жэшээнь, Гүндын сельпогой нүүдэл ларек үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин малшадта оройдоо нэгэ дахин ошоо.

Олон колхозуудай малшадай хөөрэлдэдэгэй ёһоор, зарим сельпонуудай правлениин түрүүлэгшэнэр, тэрэ тоодо Гүндын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Юдин, нүүдэл наймаа тон муугаар эмхидхэнэ, малшадта абаашадаг эд бараанайнь ассортимент тулюур байдаг.

Аймпотребсоюзайхид хүдөөгэй магазинуудаар тон үсөөн ябадаг, колхознигуудай ямар эд бараанда шухала хэрэгтэй болоод байһые тодорхойлжо абадаггүй байна. Тиимэһээ магазинуудайнь наймаалагшад пайщигуудайнгаа хэрэгсэл ба эрилтэнүүдые шэнжэлэн үзэдэггүй, складһаа абаха эд бараанай захилые өөһэдыгөө дураар хэдэг заншалтай.

Мүн аймпотребсоюзай правлени бүхы сельпонуудтаа эд бараа складһаа абаашажа үгүүлдэггүй. Тиимэһээ олон наймаалагшад эд бараа зөөлгэдэ сагаа дэмы гээжэ, магазинуудынь хүдэлмэриин сагта хаалтатай байна.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һула байһан дээрэһээ советскэ наймаанай журам эблэхэ ушарнууд зарим сельпонуудта үзэгдэнэ. Зарим наймаалагшад хүнүүдтэ эд бараа зээлээр үгэнэ. Зазинска сельпогой магазинууд 2 мянга шахуу түхэригэй бараа зээлээр үгэһэн байгаа.

Б. Цыдыпов.

Ажахыгаа яахадаа һулаар хүгжөөнэб

Мухаршэбэрэй аймагай „Улаан Шулуутай“ колхозой правлениин хүдэлмэри тухай

«Улаан Шулуутай» колхоз аймагайнгаа томохон колхозуудай нэгэн юм. Эндэ хүдэлмэриин хүсэн ехэ, газарынь болон МТС-эй машинна техникэ ажахынь һалбари бүхэндэ хэрэглэгдэжэ байдаг. Тиимэһээ колхозоо ажахын-эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ арга боломжонууд эндэ барагдашагүй ехэ. Эдлүүриин—тарянай, сабшалангай газараар колхоз элбэг юм. Гэбэшье, томодхогдоһон энэ колхоз һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй хугасаа соо ниитэ ажахые хүгжөөхэ талаар урагшаа гарангүй, харин ажалай зарим дүнгүүдээр уруугаа орожо байна. Аяар 20.796 гектар эдлүүриин газартай тус колхозой малажал илангаяа муугаар эрхилэгдэнэ, ниитын малай тоо толгой олошорногүй, ашаг шэмэнь бага байһан зандаа, тарянайнь ургаса жэлһээ жэлдэ муу байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргээгүй, нэгэшье килограмм таряа тушаагаагүй байна. Юуб гэхэдэ, малай ашаг шэмые үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл эндэ огто ябуулагдадаггүй, малые хуушанайнгаа ёһо гуримаар малажал эрхилэгдэдэг байна. Тиимэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриһөө 1.800 грамм ноохо хайшалаа, үнеэн бүриһөө 495 литр һү һаагаа. Тэрэшэлэн мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб холо дүүргэгдээгүй. Гадна, таряанажал дээрэшье мүртэй хубилалта болоогүй, гектар бүриин оройдоол 2 центнер үлүүтэй таряа хурааһан байна.

Энэ колхоздо ажал хүдэлмэринь юундаа иимэ муугаар ябанаб, ажахынь юундэ хүгжэнэгүйб гэхэдэ, тэрэнэй түрүүндэ, тус колхозой правлениин муу хүдэлмэри дээрэһээ болоно юм.

Эндэхи колхозой байдалтай гүнзэгырээр танилсаагүй хүндэ түрүүшээр «барагшье колхоз гээшэ гү» гэжэ һанамаар болодог. Теэд колхозой байдалтай танилсаад байхада тон ондоо байна.

Тус колхозой правлениин гэшүүд, «саарһан дээрэ» яһала ехэ түсэб хараануудые табидаг юм. 1954 оной эхиндэшье колхозойнгоо малажалые саашаданъ хүгжөөхэ талаар —эбэртэ бодо малнуудаа 900 толгой, тэрэ тоодо үнеэдээ 335 толгой, хонидоо 2560 толгой, гахайнуудаа 14$ толгой, тэрэ тоодо эхэ гахайнуудаа 40 толгой болоторынь олошоруулхаар түсэблэһэн байна. 1954 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм ноохо хайшалха, тахяа бүриһөө 70 үндэгэ абаха, үнеэн бүриһөө 950 литр һү һааха гэһэн зорилго урдаа табиһан байгаа.

1953 оной ажахын жэлэй дүнгүүдээр хамтын суглаанай болоходо колхозой правлениин тоосоото элидхэл дуулаад, үгэ хэлэһэн колхознигууд «ерэхэ жэлдэ энэ жэлэйхидээл адли ажалта үдэртэ граммшье таряа хубаангүй, миил 0,20 мүнгэ хубаагаа боложо бү байһайбди» гэжэ колхозойнгоо правленидэ мэдүүлһэн байна.

Сагаан-шулуутайнхид ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ зорилгоёо яахадаа дүүргэжэ шаданагүйб, жэлһээ жэлдэ ажал хүдэлмэринь яахадаа ехэ гээгдэлдэ ороноб гэһэн асуудалнууд гарана. Теэд тэрэ зүбшье асуудалнууд. Юуб гэхэдэ, эхилһэн хүдэлмэреэ захадань хүрэтэр дүүргэдэггүй, харин хахадтань хүргөөд хаяжархидаг ябадалнууд али олон үзэгдэдэг. Тиигэжэ колхозой хэдэн арбаад мянган түхэригэй зөөри хогшол миил хосордог байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозойнгоо байра байдал һайжаруулхын зорилгоор овощь тариха теплицэ, электростанци бариха, насосоор уһа гаргадаг худаг малтаха гэһэн зорилгонуудые табижа, гүрэнһөө 100 мянга гаран түхэриг урьһаар абаһан байгаа. Тиигэжэ 30 гаран мянган түхэриг худаг малталгада, мүн тэрэ тухай мүнгэн теплицэ электростанци хоёрые барилгада гаргашалһан байбашье, эдэ барилгануудай нэгэнииншье бүтээгүй, харин хахадтаа хүргэгдөөд хаягдашоо. Мүн лэ энэ жэшээгээр үнгэрэгшэ жэлдэ худалдаг дажа абтаһан 4 кормозапарнигуудай нэгэниишье мүнөө дээрээ хүдэлмэрилнэгүй, шүрэб гайкануудынь иишэ тиишээ таһаржа үгы боложо байна.

Колхозой правлениин хүдэлмэриин үшөө нэгэ дутагдалнуудай нэгэн юуб гэхэдэ, колхоздо ажалай журам гэжэ хэлэшэгүй муу. Тус колхоздо хүдэлмэриин наһанай 400 холо гаран хүнүүд бии. Теэд тэдэнэй олониинь жэл бүри шахуу ажалта үдэрэй минимум олодоггүй юм. Тиимэһээ колхозой ажал хүдэлмэридэ түхэреэн жэл соогоо үсөөн хүнүүд хабаадалсадаг. Жэшээнь, 1954 ондо энэ колхоздо хүдэлмэриин наһанай 174 хүнүүд ажалта үдэрэй минимум олоогүй, тэдэнэй 77 хүниинь нэгэшье ажалта үдэр олоогүй, харин элдэб юрэ бусын шалтагаануудые урдаа барьяад гэртээ һуужа үнгэргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо тус колхозой правлениин олонхи гэшүүдэй: бригадирнуудай, фермэнүүдые даагшанарай һамгад колхозой хүдэлмэридэ огто хабаадалсадаггүй.

Энэ колхоздо ажалай журамай иимэ муугаар табигдаһанай гэмээр 1954 ондо хүдэлмэриин наһанай колхозник бүхэн дунда зэргээр миил 210 ажалта үдэр олоһон байна.

Ажалай журамай сахигдадаггүй, хүтэлбэриин һула байдагые һамбаашалжа, тус колхозой зарим гэшүүд хонжоо наймаа эрхилхэ, колхозой зөөри хогшол урихэ, хулгайлха ябадалнуудые хододоо гаргадаг байна. Энээниие тайлбарилһан хэдэн баримтануудые абажа харуулая. Жэшээнь, колхозой партийна эхин организациин секретарь байһан Даша Нимаев гэгшэ үнгэрэгшэ намар Петровск-Забайкальск городой нэгэ хүндэ 25 центнер колхозой үбһэ хулгайлан худалдажа, 2400 гаран түхэриг мүнгэ үбэршэлжэрхиһэн байна. Тиихэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй сентябриин 30-най, октябриин 9-нэй үдэрнүүдтэ Бэрээнэй Мухаршэбэр гэжэ газарһаа 2 машина үбһэн «доогуур хэлсэгдэжэ», Шулуутайн леспромхоз руу ябуулагдашоо. Бэрээнэй Мухаршэбэрһээ Шулуутайн леспромхоз руу үбһэн «алдуу боложо» ябуулагдаа гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Цыдыпов, хонинной отарые даагша Дамбаев гэгшэд худалаар хэлэжэ колхознигуудай хөөрэлдөөе замхааһан байна. Мүн тэрэшэлэн үнгэрһэн намар Булаг гэжэ газарта байдаг нэгэ бүхэли сомоо үбһэн үгы болошоһон байна. Тэрэ сомоое колхозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөөшье хүрэтэр үгылдэгүй байха.

Гэхэтэй хамта, дура зоргоороо иишэ тиишэнь зөөхэ үбһэн эндэ тиимэшье элбэг бэшэ юм, харин энэ колхоздо тэжээл бэлэдхэхэ түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ оройдоо 30 гаран процент дүүргэгдэһэн байха.

Тус колхозой правлениин хүдэлмэридэхи үшөө нэгэ ехэ дутагдал юуб гэхэдэ, танил талын, түрэл гаралай, нютаг голой илгаануудые бүхөөр баримталдаг ябадал болоно. Колхозой правлениин зарим гэшүүдэй, тусхайлбал, таряанажалай бригадын бригадир Б. Эрдынеевэй, түрүүлэгшэ Ц.-Г. Цыдыповэй, МТФ-е даагша Н. Дашацыреновэй ба бусадай ойрын хүнүүд, түрэл гаралнуудайнь олониинь колхозой хүдэлмэридэ хабаадалсангүй, холо ойгуур ябажа, хонжоо наймаа эрхилдэг байна. Жэшээнь, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ойрын хүнүүд болохо Эрдыни Гармаев, Будажап Санжиев, Чимитсу Санжиева, Галсан Санжиев, Цырма Доржиева, Дулма Батуева, Намжилма Базарова ба бусад хүнгэхэншье ажал колхоз дээрээ бэдэрхэеэ болинхойнууд, хара мүрөө хараад лэ ябадаг болошонхой.

Энэ бүгэдын эсэстэ колхозой хүдэлмэридэ байһан үшөө нэгэ дутагдал юуб гэхэдэ, хубиингаа интересые ниитын интересһээ үлүүгээр харадаг мэдэрэл зарим хүнүүдэй ухаан бодолһоо үшөө гараадүй гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой гэшүүд правлениингээ түрүүлэгшэ түрүүтэй өөһэдтөө 20 гаран шэнэ гэр бариһан, 10 гаран гэр һэльбэн заһабарилжа табиһан, харша хоройнуудые бариһан байха юм. Энэ һайшаалтай хэрэг болоно, гэбэшье, «Улаан Шулуутай» колхоз артелиингээ ниитын үйлэдбэриин барилгануудые бодхоолгодо ехэ хашанаар хандадаг заншалтай. Малайнь байранууд гол түлэб хуушанууд юм. Эндэ барилгын түсэб жэлһээ жэлдэ таһалдуулагдана. Нёдондо типовой нэгэшье байра бариг даагүй. Энээн тухай колхозой тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэшье шангаар шүүмжэлэгдээ һэн.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор энэ колхозой правлени ажалаа шэнэдхэн һайжаруулхын түлөө оролдоногүй. Колхозой правлени бүхы хүнүүдээ ажал хүдэлмэридэ элсүүлжэ, ажахын-эмхидхэлэй талаар колхозоо бэхижүүлхын орондо, нёдондо гэшүүдһээ орохо аяар 32534 түхэриг мүнгэ гаргашада бэшэжэрхиһэн байха юм. Тэрэшэлэн аяар 75 мянган түхэригэй 3 автомашина, 2 мотоцикл колхозой зөөриһөө гаргашада бэшэгдээ. Тэрэ 2 мотоциклые колхозой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдтөө абажа хуушаруулһан аад, колхоздо тушаажа, мүнгыень абаад, гаргашада бэшүүлжэрхёо.

Ниитын зөөрые сахихын, колхозой правлениин ажал-ябуулгые хинан шалгахын тулада хамтын суглаагаар һунгагдаһан шалгалтын комисси (түрүүлэгшэнь нүхэр Г. Доржиев) ехэхэн хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй байгаа. Теэд энэ комисси колхознигуудай этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ оройдоол нэгэ кварталай хүдэлмэриин шалгалта хэжэ, колхознигуудай хамтын суглаанай үзэмжэдэ табиһан байгаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон правлениин 19 заседани, колхознигуудай хамтын 7 суглаан дээрэ ажахын олон асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн болобошье, абтаһан тогтоолнуудай олонхинь дүүргэгдээгүй үлэшоо.

Тус колхозой правлени, тэрэнэй гэшүүд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые дэлгэрүүлдэггүй, юумые наагуурнь һайн шэнгеэр харуулха гэжэ оролдодог байна. Тиимэһээ энэ колхозой правлениин, илангаяа тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыповэй зүгһөө шүүмжэлэлые хабшаха, тэрэниие гаргахагүйн түлөө оролдохо һанаанай гарадаг байһан тухай эндэхи олон колхознигууд мэдүүлнэ.

«Улаан Шулуутай» колхозой гэшүүд мүнөө үедэ ажабайдалаар табигдаһан эрилтэнүүдһээ, партиин табиһан зорилгонуудһаа гээгдэжэ ябангүй, артелиингээ хүдэлмэриие бүхы талаһаань шүүмжэлэн хаража, бодото тобшолол хэхэ ёһотой.

Б. ДЫМБРЫЛОВ, манай корреспондент.

Сүлөөлэгдэһэн үдэрэй хүндэлэлдэ

БУДАПЕШТ, мартын 10. (ТАСС). Ороной сүлөөлэгдэһэн үдэрые һайндэрлэлгэ ойротожо байна. Энээнтэй дашарамдуулан Венгриин профсоюзудай соведэй президиумэй венгерскэ ажалшадта хандаһан хандалга хэблэлдэ толилогдоо.

Арбан жэлэй саада тээ 1945 оной апрелиин 4-дэ манай Эхэ ороной бүхы территори дээрэһээ Гитлерэй бандануудые ба тэдэнтэй нүхэсэгшэдые Советскэ аллдарта Арми намнан гаргаһан байна. Сүлөөлэгдэһэн венгерскэ арад өөрынгөө хуби заяае гартаа абаад, партиингаа хүтэлбэреэр, Советскэ Союзай зүгһөө материальна ба моральна дэмжэлгэ хүлеэн, золтой жаргалтай ажабайдалые зохёон байгуулжа байна гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ.

Сүлөөлэгдэһэн үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулан мартын 15-һаа ажалай вахтада жагсаха талаар Матиас Ракошиин нэрэмжэтэ комбинадай сталепрокатна заводой, Будапештскэ булад хайлуулгын заводой, Уйлакска хирписэн заводой болон бусад предприятинуудай коллективүүдэй үүсхэлые дэмжэхэеэ профсоюзудай совет ажалшадые уряалһан байна.

Хитадта кадрнуудые бэлэдхэлгэ

ПЕКИН, мартын 10. (ТАСС). Хүдэлмэришэд ба тарияашадай дундаһаа кадрнуудые бэлэдхэхэ асуудалда Хитадай Арадай Республикада ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ зорилгоор хүдэлмэришэн-тарияашанай дунда һургуулинууд богони болзортойгоор орон доторнь олоор байгуулагдана. Эдэ һургуулинуудта эдэбхитэй хүдэлмэришэд ба тарияашад орожо дунда һургуулиин курсые хурааһан программаар гарадаг юм. Тиигээд, тэдэнэр дээдэ һургуулинуудта ородог.

Хитадай хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үедэ Хитадта богони болзорой 87 дунда һургуули байгуулагданхай. Тэдээндэ 51 мянга гаран хүн һурана.

МНР-тэ нефтянигуудай кадрнуудые бэлэдхэнэ

УЛАН-БАТОР, мартын 10. (ТАСС). «Үнэн» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор Зунбайска һуралсалай комбинадые 150 хүн анха түрүүнээ дүүргэбэ. Монгол Арадай Республикада хүгжэжэ байһан нефть малтан абадаг ба шанаржуулдаг промышленностьда энэ комбинат кадрнуудые бэлэдхэдэг юм.

Генерал-лейтенант Ли Сан Чогой буруушаалга

ПХЕНЬЯН, мартын 10. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор эблэрэлгын талаар сэрэгэй комиссида ородог корейско-хитадай талын главна делегат генерал-лейтенант Ли Сан Чо Корейдэхи эблэрэлгын хойноһоо хинан шалгаха нейтральна комиссида мартын 7-до бэшэг эльгээгээ. Хэдэ хэдэн газараар дамжуулан Урда Корей руу сэрэгэй материалнуудые хуули бусаар асаржа, корейско-хитадай талын сэрэгэй хиналта доро байдаг территори руу зэбсэгтэ хүнүүдые нюусаар эльгээжэ эблэрэлгэ тухай хэлсээе ООН-эй командовани эбдэдэг байна. Эдэ баримтануудые шалган мүрдэхэ тухай корейско-хитадай түлөөлгые комисси хангаагүй, юуб гэхэдэ, нэгэ талаһаа швейцарска ба шведскэ гэшүүдэй, нүгөө талаһаа, польско ба чехословацка гэшүүдэй хоорондо арсалдаануудай гараһан байна гэжэ бэшэг соогоо Ли Сан Чо гэмнэлгэһэн байна.

Эблэрэлгын хойноһоо ажаглан хинаха нейтральна комисси хадаа эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй 42-дохи параграфай ёһоор эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэһэн баримтануудые удаарууланхайгаар шалган мүрдэхэ эблэрэлгые бүри тогтууритай болгохын тулада ООН-эй командованиин зүгһөө элдэб хорото ашаануудые гаргалгада эсэс табиха үүргэтэй гэжэ генерал-лейтенант Ли Сан Чо бэшэг соогоо заажан байна.

Сеул, Сокчхо, Канхва болон Кедондо инспекционно бүлэгүүдые эльгээхэ тухай корейско-хитадай талын гүйлтые нейтральна комиссиин хангаагүй байһан ушар Корейдэхи эблэрэлгые хуули бусаар саашаданэблэхэ арга боломжо ООН-эй командованида олгоно гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Стамбульска портдо американска сэрэгэй корабльнууд ерэбэ

СТАМБУЛ, мартын 10. (ТАСС). Американска 6-дахи флодой составта ородог корабльнуудай шэнэ эскадра үсэглэлдэр эндэ ерээ. Энэ эскадра авианосецһоо, 5 эсминецһээ бүридэнэ.

Парижска хэлсээнүүдтэ ба Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн Европын ажалшад бүри эршэтэйгээр тэмсэнэ

Санкт-Пельтендэ Луи Сайян үгэ хэлэбэ

ВЕНА, мартын 10. (ТАСС). Санкт-Пельтендэхи (Доодо Австри) Австриин «Фойт-Верке» гэжэ машина бүтээлгын томо заводой коллективэй суглаан үсэглэдэр болоо. Парижска хэлсээнүүдтэ ба германска милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэртэ энэ суглаан зорюулагдаһан байна. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь Луи Сайян суглаагшадай үмэнэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Федераци хадаа атомна ба термоядерна зэбсэг хэрэглэлгые буруушаадаг, тэрэниие үйлэдбэрилгые хорихо гэжэ эридэг уласхоорондын профсоюзна гансахан лэ организаци болоно гэжэ Сайян хэлээ. Федераци хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ Хандалгада гар табиулха кампаниие хүсэдөөр дэмжэдэг байна. Атомна дайнай аюулда һаад ушаруулхын тулада хамтаараа тэмсэхэеэ дары нэгэдэхэ ёһотой хэдэн миллион ажалшадта эдэ асуудалнууд тон шухала удхашанартай байна. Парижска хэлсээнүүдые хэрэглэн германска милитаризмые һэргээхэ гэһэн һэдэлгэнүүд дэлхэйн эб найрамдалда ехэ аюул мүнөө үедэ тохёолдоод байна гэжэ Европын оронуудай ажалшад һайнаар мэдэнэ. Гитлеровскэ Германиин үй бута сохигдоһоор 10 жэл үшөө болоогүй байхада, германска армиие һэргээхэ, тэрэниие зээрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлдэ оруулха бэлэдхэл шуһа адхаруулагшадай зарим нэгэнэй түналамжаар Европодо хэгдэжэ байна.

Концентрационно лагерьнуудые байгуулжа хэдэн миллион хүүгэдые, эхэнэрнүүдые, эрэшүүлые, үбгэд хүгшэдые зорюута алаһан тэдэ хүнүүдэй гарта хүн зониие олоор хюдаха мүнөө үеын буу зэбсэгүүдые үгэхэ гэһэн оролдолго 1955 ондо гаргагдажа байна.

Эдэ хорото муухай һанаашалганууд Германиие нэгэдүүлхэ тиимэ шухала асуудалые шиидхэлгэдэ һаад ушаруулхаһаа гадна, хүдэлмэришэдтэ, мүн арадуудта шэнэ гасалан зоболон асарха ябадалда эхи табиха байна гэжэ Сайян онсо тэмдэглээ. Германска Демократическа Республикада, мүн Федеральна Республикадашье немецкэ «профсоюзудаар буруушааһан парижска сэрэгэй хэлсээнүүдые һайшаадаг хүнүүдэй Австриин профсоюзуудта бии байгаашьень профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида хамаатай Европын оронууд ажалшад ехээр гайхана.

Уршагта түсэбүүдые таһалдуулхын тулада дэлхэйн олониитые элсүүлэн эмхидхэхэ шухала байһандаа Европын арадуудые толгойлон ябадаг уласхоорондын хүдэлмэришэн анги батаар этигэдэг байна. Европын ажалшад хадаа дэлхэйн дайе һүжэрөөхэ, эб найрамдалда аюул тохёолдуулхые хүсэжэ байһан тэдэ правительствонуудай зүгһөө бүхы хүн түрэлтэнэй эрээдүйдэ гай түбэг ушаруулхагүй.

Дай үдхэгшэдэй замда дабагдашагүй һаад хаалта ушаруулхын тулада бүхы Европын ажалшадай болон профсоюзуудай эмхинэнги хүсэнүүдэй илалта түгэлдэрөөр нэгэдэн жагсаха саг тулажа ерээ.

«Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа манай уласхоорондын хүдэлөөнэй гол зорилго болоно. Энэ тэмсэлдэ саг үргэлжэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ хүдэлмэришэн бүхэнэй эгээн лэ шухала ба харюусалгатай зорилго болоно» гэжэ Сайян дүүлээ.

Югославска парламентын сесси дээрэ президент Тито үгэ хэлээ

БЕЛГРАД. (ТАСС). Танюг агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, югославска Арадай скупщинын сесси дээрэ Югославиин үнгэрэгшэ жэлдэ ябуулһан гадаадын политика тухай президент Тито мартын 7-до элидхэл хээ. Тусхайлбал, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин ажал-ябуулга тухай хэлэхэ зуураа, энэ организаци «хүн түрэлтэнэй этигэл найдабариие харюулжа шадаагүй» гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Дэлхэйе бүлэг бүлэг болгожо хубааха ба яаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадалые Югослави буруушаана гэжэ мэдүүлхэ зуураа, «эбтэйгээр ажабайха» политика бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ Тито хэлээ. Баруун оронуудтай ямар харилсаатай байһан тухайгаа хэлэхэдээ, «баруун оронуудтай һайнаар харилсан ажалладаг болохые» югославска правительство ехээр оролдоно гэжэ Тито тэмдэглээ. Германи тухай асуудалаар хэлэхэ зуураа, тэрэнэй хамтаран нэгэдэхэ эрхыень мэдэрхэ ёһотойбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Тиихэдээ парижска сэрэгэй хэлсээнүүдтэ ямараар хандажа байһан тухайгаа Тито хэлэнгүй гараһан байна.

Советскэ Союзтай ба Зүүн Европын оронуудтай Югославиин харилсаанууд тухай асуудалаар югославска правительствын хараа бодолые Тито найруулан хэлэһэн байна. Советскэ Союзай, Зүүн Европын оронуудай ба Югославиин хоорондохи харилсаануудай һайжаралга Европын энэ хубида эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала нэмэри болоо, бүхы дэлхэйн дээрэ түгшүүрилые һуларуулагда туһалаа гэжэ Тито тэмдэглээ. Тиихэтэй хамта, һүүлэй жэлнүүдтэ Югославиин баримталжа байһан хараа бодол тухай асуудалаар СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ В. М. Молотовой хэһэн мэдүүлгые зүбшөөнэгүйб гэжэ Тито хэлэһэн байна.

Индидэ ба Бирмэдэ ошоод ерэһэн тухайгаа Тито саашань хэлэһэн байна.

Баруун ба Зүүн оронуудтай Югославиин экономическа харилсан ажаллаха тухай асуудалнуудаар элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ Тито хэлэһэн байна.

Финляндиин дотоодын хэрэгүүдтэ США хамааралсана

ВАШИНГТОН, мартын 10. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикатай наймаа хэхыень болюулхые эрмэлзэн, США Финляндиие баадхаһан заналхаа.

Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Сайдэм мартын 9-дэ болоһон пресс-конференци дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлгэ хэһэн байна. КНР-тэ горючи абаашажа ябаһан финскэ «Аруба» гэжэ танкерые чанкайшистнуудай барин абалгадань хэлсэхын тулада иимэ мэдүүлгэ хэгдэһэн байна. «Аруба» гэжэ судна мартын 4-дэ Суэцкэ канал соогуур гараад, хитадай порт руу мүнөө ошожо ябаһан тухайнь мэдээсэл гүрэнэй департаментда ороһон байна» гэжэ Сайдэм мэдүүлээ. «Энэ асуудал гүрэнэй департаментые ехээр сошордуулна» гэжэ Сайдэм убайгүйгөөр тэмдэглэһэн байна. Тиихэдэ, «стратегическэ товарнуудаар» КНДР-тэй наймаа хэхэ зогсоохые уряалан ООН-эй англо-американска олонхидоор 1951 ондо абтаһан резолюциие Сайдэм урдаа барһан байна.

Американо-чанкайшистска нэгэдэмэл командовани байгуулха түсэбүүд

НЬЮ-ЙОРК, мартын 10. (ТАСС). Газетэнүүдэй болон телеграфна агентствонуудай мэдээсэлнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, Дальна Востогто түгшүүрилые хурсадуулха гэжэ США оролдоһоор лэ байна.

Американо-чанкайшистска сэрэгэй нэгэдмэл командовани Тайвань дээрэ байгуулхаар хараалагдажа байһан тухай урда тээнь мэдээсэгдээ һэн. Гоминдановска мэдээнүүдые урдаа барин, Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын Тайбэйһээ (Тайвань арал) дамжуулһан телеграммын ёһоор, чанкайшистска авиацие ба далайн-сэрэгэй флодые «командалагшанарай орлогшоноор» генералай гү, али адмиралай зэрэгтэй американска сэрэгэй хүнүүд табигдаха байна. Тэдэнэр хадаа «хитадай ба американска частьнуудые оперативнаар хүтэлбэрилгые, тэдэнэй хоорондохи холбоо барисаа байгуулхые эридэ туһалха байна».

Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэр тэмдэглэгдэнэ

МНР

УЛАН-БАТОР, мартын 10. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдтэ ба германска милитаризмые һэргээхэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэрые Монгол Арадай Республикын ажалшад мүнөөдэр тэмдэглэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан ороной профсоюзуудай бүхы гэшүүдтэ, хүдэлмэришэд ба албахаагшадта хандаһан хандалгые МНР-эй профсоюзуудай Центральна Совет баталан абаа.

Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан статьянуудые монголой газетэнүүд толилоо.

«Бүхы түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэн шэнгээр монгол арад парижска хэлсээнүүдые эсэргүүсэн буруушаалсана. Юуб гэхэдэ, Баруун Германида милитаризмые һэргээлгэ Европын арадуудта аюул тохёолдуулхаһаа гадна, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы арадуудта гай түбэг татаха байһые мүнөө арад һайнаар мэдэнэ» гэжэ «Үнэн» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэбэ.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, мартын 10. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдтэ ба германска милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэрые польско арад мүнөө тэмдэглэжэ байна. Ороной городууд болон тосхонуудта митингүүд, суглаанууд болоо.

Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгые эсэргүүсэн буруушаахые уряалан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой Хандалга дэмжэхын тулада үсэглэдэр Бросламдэ олон зоной хабаадалгатай митинг болоо. Германска милитаризмые һэргээхэ түсэбүүдые буруушааһан резолюци митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүү тэмсэл шангадхахыень уряалан Гамбургын хүн зондо эльгээгдэхэ бэшэгые митингдэ хабаадагшад мүн лэ баталан абаһан байна.

Люблиндэ олон зоной хабаадалгатай суглаан боложо, германска милитаризмые һэргээлгые буруушааһан буруушаалгаа мэдүүлһэн байна. Германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ талаар польско комитедэй түрүүлэгшэ профессор С. Кульчинский суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Иенскэ университедэй студентнүүдтэ болон научна хүдэлмэрилэгшэдтэ суглаанда хабаадагшад бэшэг эльгээгээ. Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэн, Германиие эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө немецкэ арадай тэмсэлдэ талархажа байһанаа энэ бэшэг соогоо тэдэнэр элишэлэн мэдүүлһэн байна.

Германска милитаризмые һэргээлгые буруушааһанаа мэдүүлһэн митингнүүд, суглаанууд Польшын олон городууд болон тосхонуудта мүн лэ болоһон байна. Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан түрүү бэшэгүүдые болон редакционно статьянуудые центральна газетэнүүд мүнөөдэр тунхаглаа.

БОЛГАРИ

СОФИ, мартын 10. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдтэ ба германска милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэрые Болгариин ажалшад тэмдэглэнэ.

Болгарска столицын ажалшадай митинг мартын 9-дэ Софидо болоо. Парижска хэлсээнүүдтэ ба Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэл тухай Болгариин профсоюзуудай Центральна Соведэй секретарь Стоян Абаджиев элидхэл хээ.

Софиин ажалшадай түлөөлэгшэд —Вылко Червенковой нэрэмжэтэ медицинскэ институдай профессор Г. Янков, Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ текстильнэ фабрикын олон станогто ажаллагшэ хүдэлмэришэн Г. Трайкова, паровозо-вагонно заводой токарь Х. Дойчинов, багша М. Даскалова болон бусад үгэ хэлэхэдээ, германска милитаризмые һэргээхэ политикые баруун гүрэнүүдэй ябуулдагые эридэ шууд буруушааба.

Суглаан хадаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида, Баруун Германиин профсоюзуудай нэгэдэлдэ бэшэг эльгээгээ.

Английска ба американска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй манёвр Баруун Австрида боложо байна

ВЕНА, мартын 9. (ТАСС). Демократическа газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Баруун Австрида Линц—Эбельсберг — Вельс шадар английска ба американска сэрэгүүдэй манёвр боложо байна. Энэ хадаа дайнай хойто тээхи үедэ болоһон эгээн лэ ехэ манёвр юм. Тус манёвр мартын 12 хүрэтэр үргэлжэлхэ байна.

Энээнтэй дашарамдуулан демократическа хэблэл ингэжэ тэмдэглэнэ. Баруун Австри хадаа Хойто-атлантическа блогой сэрэгэй түсэбүүдые бэелүүлхэ газар болоно гэжэ американска ба английска эзэмдэлгын засагаархид тооложо байна.

Хэжэнгын аймагай Чесанын долоон жэлэй һургуулиин ород хэлэ ба литературын багша, арадай гэгээрэлэй отличница Долгор Намжиловна Намжилова турааһаа ба һурагшадай дунда ехэ хүндэтэй юм. Нүхэр Намжилова нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, 20 жэлэй туршада хүдэлмэрилжэ олоһон баян арга дүршэлөө залуу багшанарта дуратайгаар дамжуулан үгэдэг. Долгор Намжиловна методическа бустовой нэгдэлые, һургуулиингаа литература ба ород хэлэнэй кружогые хүтэлбэрилнэ.

Ороодсотой ажалаараа арад зоной дунда хүндэтэй болоһон нүхэр Намжилова Хэжэнгын аймсоведэй депутадаар һунгагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Долгор Намжиловна Намжилова зэлэжээ урогтоо бэлэдхэжэ байна. И. Денисовэй фото.

СПОРТ

Конькигаар ябагшадай республиканска мүрысөөн

«Динамо» стадионой мүльһэн елүүр дээрэ 100 гаран конькишад республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө 2 үдэрэй туршада мүрысэбэ.

Мүрысөөнэй түрүүшын группада ПВЗ-гэй «Локомотив», «Медик», «Динамо», «Урожай», «Буревестник», «Искра» общественнүүдэй командануудай, хоёрдохи группада Кяхта, Бабушкин, Городок городуудай суглуулагдамал командануудай, гурбадахи группада Түнхэнэй, Хэжэнгын, Бичурын, Кабанскын, Закаменай аймагуудай командануудай мүрысөө. Мүн өөһэд хоорондын түрүү һуурин түлөө мэргэжэлтэ «Спартак» общеcтвын ба ГорОНО-гой спортивна һургуулиин конькишад хабаадалсаа.

500 метрын урилдаанда басагадай дундаһаа Валя Лазарева түрүү һуури эзэлээ. Спортивна общеcтвонуудай хоорондо болоһон мүрысөөндэ эхэнэр конькишадай дундаһаа Н. Боброва, городуудай конькишадай дундаһаа Бабушкин городой спортсменка М. Новокшинова, аймагуудай эрэгшэдэй дундаһаа Түнхэнэй аймагай түлөөлэгшэ Тугаринова гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлээ. Эдиршүүлэй дундаһаа энэ дистанцида Б. (горОНО-гой спортшкола), эрэшүүлэй дундаһаа Бердников («Искра») городуудай спортсменүүдэй дундаһаа Харламов (Городок), аймагуудай спортсменүүдэй дундаһаа Г. тёлкин (Кабанск) түрүү һууринуудые эзэлээ.

10 мянган метрые Бердников, мянган метрые Шевчук гэгшэд [illegible]һаа түргэн гаталжа, түрүү һууринуудые эзэлээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор спортивна общеcтвонуудай дундаһаа ПВЗ-гэй «Локомотив» общество, спортсменүүд, городуудай суглуулагдамал командануудһаа Городок городой конькишад, аймагуудай түлөөлэгшэдэй дундаһаа Хэжэнгын аймагай команда түрүү эзэлээ.

А. Бобыкин.

Боксоор городой түрүү һууриин түлөө

Боксоор городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлжэ дүүргэбэ. Мүрысөөн эршэтэй, эдиршүүлэй ба хүбүүдэй дунда болоо.

Эршүүлэй өөһэд хоорондын мүрысөөндэ хүнгэн бэетэй боксёрнууд сооһоо Пляскин («Наука»), түрүү һуури эзэлээ. Хүнгэншэг бэетэйшүүлһээ Лебенко («Спартак»), дунда бэетэй боксёрнуудай дундаһаа Николаев, дундашаг бэетэйшүүл сооһоо Шибанов гэгшэд илаа.

Хүбүүдэй хоорондо мүрысөөнэй команда түрүү һуурине горОНО-гой спортивна һургуули эзэлээ. РайОНО-гой спортивна һургуулиинхид хоёрдохи һуурида гараа. Тэдэнэй дунда болоһон өөһэд хоорондын мүрысөөндэ хүнгэн бэетэй боксёрнуудай дундаһаа Тумуров, хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа Запоханов гэгшэд түрүү зэргэдэ гараһан байна.

Эдиршүүлэй мүрысөөндэ бүхы хүнгэн бэетэй боксёрнуудай дундаһаа Хабалов, хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа 1954 ондо РСФСР-эй чемпион болоһон Баранников, дундашаг бэетэйшүүл сооһоо Абрамов гэгшэд илалта гараа.

Командна түрүү һуури эдиршүүлэй дундаһаа горОНО-гой спортивна һургуули эзэлээ.

Мүрысөөнэй удаа боксёрнууд парад боложо, һайн амжалтануудые туйлаһан командануудта ба боксёрнуудта дамжуулгын шагнал, дипломууд барюулагдаһан байна.

И. Юженко.

Шатарай бүхэсоюзна чемпионат

Түмэрзамшадай культурын центральна байшангай театральна залда (Москва) мартын 8-да мүрысөөнэй 16-дахи тур болоо. Шатарта дурлагшад тэндэ ехэ олоороо суглараһан байба.

Спасский гроссмейстер Тайманов тай наадажа 39-дэхи ябадалдаа нүгөөдэеэ шүүгээ.

Смыслов мастер Фурманттай наадаа. Чемпионадта түрүүшүүлэй зэргэдэ ябаһан Смыслов нүгөөдэеэ шүүхэ ёһотой өөрынгөө байдалые һайжаруулха байгаа. Гэбэшье, Ленинградска мастер бэрхээр наадаа. 29-дэхи ябадалдаа тэдэ хоёр тэнсээ.

Ботвинник Борисенко хоёр наадаха зуураа, удаан саг соо тэнсүү байдалтай байгаа. Тэрэ хоёрой парти хойшолуулагдаа. Борисенко нэгэ үлүү хүбүүтэй байһаһаа гадна, шүүхэр булюу байдалтай.

Геллер—Лисицын хоёрой наадагые хаража хүнүүд ехээр һонирхоо. Нааданайнгаа тэн багта Геллер [illegible] байдалтай болоо. Тиихэдэнь Лисицын шүүгдэһэнээ мэдэрһэн Геллер энэ илалтаараа байдалаа нилээд һайжаруулаа.

Симагин Флор хоёр тэнсээ. Аронин бах—Иливицкий, Котов— Корчной, Кан—Антошин, Петросян — Кузнецов, Щербаков—Микенас гэгшэдэй партинуудай далга хойшолуулагдаав.

Наадагдажа дүүрээгүй партинууд мартын 10-да наадагдаха.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

Оперо ба балетэй театрта—оперо «Иван Сусанин» (20 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Белая грива» (10 ч. 30 м.), «Плата за страх» I сери (12 ч. 30 м., 18 ч. 30 м.), II сери (14 ч. 30 м. ба 20 ч. 30 м.), «Под фригийской звездой» (14 ч. 30 м. ба 22 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00401. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 755.